

Nguyen Thi Minh Khai : The revolution heroine of Vietnam (1910-1941)

บทคัดย่อ

ที่มา : http://upload.wikimedia.org/wikipedia/vi//61/Nguyen_Thi_Minh_Khai.jpg
สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2553

Abstract

This article aims to widen the horizons of knowledge on Vietnamese studies in the Thai academic circle through the story of “Nguyen Thi Minh Khai”, a prominent Vietnamese early revolutionary female figure. The article focuses on vital roles of women, as leading members of the Vietnamese Communist Party, in the struggle for independence from France. It also deals with Nguyen Thi Minh Khai’s biography, her participation in patriotic movements between the 1920s and 1940s, and the end of her life in 1941. Although Nguyen Thi Minh Khai passed away almost seven decades ago, she is praised and honored by the Vietnamese people for her bravery and sacrifice. The admiration is exemplified by major roads, which are named after her, in many towns and cities across the nation.

นำเรื่อง

หากมีโอกาสเดินทางผ่านเข้าไปในประเทศเวียดนาม หลายท่านอาจเคยเห็นชื่อถนนต่างๆ ในประเทศเวียดนามมักใช้ชื่อซ้ำๆ กันอยู่หลายเมือง หลายคนอาจไม่เคยทราบเลยว่า ชื่อถนนหลายสายที่ปรากฏในเวียดนามส่วนใหญ่มักตั้งจากชื่อวีรบุรุษ หรือวีรสตรี หรือนำเอาชื่อเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์เวียดนามมาตั้งเป็นชื่อถนน กลวิธีดังกล่าวอาจสะท้อนให้เห็นเป็นลักษณะอันโดดเด่นเฉพาะตัวของประเทศเวียดนามที่ต้องการสร้างสำนึกให้ชาวเวียดนามตระหนักถึงคุณูปการของวีรบุรุษและวีรสตรี ผู้เสียสละกาย-ใจ และอุทิศชีวิตเพื่อให้เวียดนามมีเอกราชจบจนทุกวันนี้ เจกเช่นเดียวกับ ชื่อ เหวียน ถิ มินห์ คาย ซึ่งเป็นชื่อถนนที่ปรากฏอยู่ทั่วไปตามเมืองน้อยใหญ่ทั่วทั้ง 3 ภาคของเวียดนาม ชื่อถนนดังกล่าวมาจากชื่อวีรสตรี ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในฐานะคณะกรรมการระดับสูงของพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน สาขาภาคใต้ของเวียดนาม ความสำคัญของเหวียน ถิ มินห์ คาย มิได้จำกัดเพียงผู้หญิงคนหนึ่งที่ได้มีโอกาสร่วมงานกับพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนเพื่อเคลื่อนไหวต่อต้านฝรั่งเศสเท่านั้น แต่เธอยังเป็นสตรีนักปฏิวัติคนแรกๆ ของพรรคที่ถูกส่งตัวไปศึกษาอุดมการณ์ลัทธิ มาร์กซ์-เลนิน ที่สหภาพโซเวียตอีกด้วย นอกจากนี้เธอยังเป็นตัวแทนของพรรคที่มีอายุน้อยที่สุดที่ได้มีโอกาส

เข้าร่วมการประชุมใหญ่ขององค์กรคอมมิวนิสต์สากล ครั้งที่ 7 ในปี ค.ศ.1935 ณ สหภาพโซเวียต โอกาสนี้ทำให้เธอได้พบกับ เล ห่ม ฟอง ซึ่งมีฐานะเป็นสมาชิกระดับสูงของพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนที่มาร่วมประชุมครั้งนั้นเช่นกัน ทั้งคู่ตัดสินใจแต่งงานกันหลังการประชุมใหญ่ของคอมมิวนิสต์สากล ครั้งที่ 7 เสร็จสิ้นไม่นานต่อมา เทงเวียน ถิ มินห์ คาย ได้รับคำสั่งจากพรรคให้กลับมาเคลื่อนไหวทางการเมืองในเขตภาคใต้ของเวียดนามระหว่างปี ค.ศ. 1936/7-1940 และได้จบชีวิตลงอย่างน่าเศร้าใจด้วยการถูกฝ่ายรัฐบาลอาณานิคมจับยิงเป้าพร้อมกับสมาชิกกระดับสูงของพรรคคนอื่นๆ ในปี ค.ศ. 1941 ขณะที่เธอมีอายุเพียง 31 ปี

ความสำคัญของ “ผู้หญิง” บนเส้นทางการเรียกร้องเอกราชของเวียดนาม

ประเทศเวียดนามมีประวัติศาสตร์การต่อสู้เพื่อให้ได้เอกราชมาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่ตกอยู่ใต้การยึดครองของจีนเกือบพันปี และภายใต้การยึดครองของฝรั่งเศสเกือบร้อยปี (ชนันท์ บุนนรรณ, 2552) ภายใต้การครอบครองของจีนคนส่วนใหญ่มักนึกถึงวีรกรรมของสองสาวพี่น้องตระกูลตริง (Hai ba Trung) คือ ตริง ต๊ก และ ตริง หวี่ นำทหารชาวเวียดนามต่อสู้เพื่ออิสรภาพจากจีนช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 1 ถึงแม้จะถูกกองทัพจีนปราบลงได้ แต่สองพี่น้องตระกูลตริง คือ วีรสตรีที่ชาวเวียดนามเคารพ ยกย่องมาจนถึงปัจจุบัน (เพ็ชรี สมิตร์, ผู้แปล, 2545 : 22-23) อย่างไรก็ตาม การเข้ามาของฝรั่งเศสนั้นแตกต่างจากจีนมากตรงที่เป็น การเข้ามาพร้อมกับ ระบบการเมือง การศึกษา วัฒนธรรม และค่านิยมแบบตะวันตกตลอดจนนำระบบเศรษฐกิจของเวียดนามเข้าไปผูกพันกับเศรษฐกิจโลก กล่าวได้ว่านโยบายของฝรั่งเศสในเวียดนามเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ซึ่งก่อให้เกิดกระแสการต่อต้านการปกครองของระบบอาณานิคม เนื่องจากชาวเวียดนามส่วนใหญ่ไม่พอใจต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (เชิดเกียรติ อัดถากร, 2540 : 25-26) เห็นได้จากขบวนการต่อต้านฝรั่งเศสที่มีมากมายในยุคสมัยนั้น ขณะเดียวกันทำให้สังคมเวียดนามได้เห็นภาพการรวมกลุ่มของผู้หญิงเวียดนามเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อเรียกร้องเอกราชอย่างเปิดเผยและเป็นรูปธรรมเป็นครั้งแรกอีกด้วย นับตั้งแต่

การเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในขบวนการต่อต้านอาณานิคมฝรั่งเศสและเป็นส่วนหนึ่งในการทำสงครามต่อต้านสหรัฐอเมริกาในช่วงทศวรรษ 1960-1970 เป็นผลสำเร็จ (Tran Xuan Thao, 2000)

คงไม่ผิดนักหากจะกล่าวว่า ผู้หญิงเวียดนามในยุคสมัยที่ถูกต่างชาติครอบครอง มิได้จำกัดบทบาทของตัวเองให้เป็นเพียงแค่ลูกสาว ภรรยา หรือเป็นแม่ที่ดีตามหลักคำสอนของขงจื้อเท่านั้น (ดูเพิ่มเติมใน มนธิรา ราโท, 2548) แต่ผู้หญิงเวียดนามจำนวนหนึ่งเริ่มมองเห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองและทางสังคมมากขึ้นด้วย ปัจจัยส่วนหนึ่งเป็นเพราะ พวกเธอคือ ประชากรครึ่งหนึ่งของประเทศกำลังถูกชาวต่างชาติเอารัดเอาเปรียบในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจ เมื่อฝรั่งเศสขยายการลงทุนอย่างมากทั้งทางด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมในเวียดนาม ก่อให้เกิดคนกลุ่มใหม่ในสังคมเวียดนามที่มีความสำคัญในเวลาต่อมา คือ ชนชั้นกลางและชนชั้นกรรมาชีพ ซึ่งประเภทหลังหมายถึง กรรมกรที่ทำงานในโรงงาน หรือลูกจ้างในเขตเพาะปลูกขนาดใหญ่ (เชิดเกียรติ อรรถากร, 2540 : 30-36) อย่างไรก็ตาม ต้องไม่ลืมว่ากรรมกรมีทั้ง “เพศชายและเพศหญิง” พวกเขาและเธอถูกบังคับให้ต้องใช้แรงงานอย่างหนัก โดยเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 10-12 ชั่วโมงต่อวัน อีกทั้งยังถูกกดขี่ค่าแรง ปกติกรรมกรชายได้ค่าตอบแทนต่อวันน้อยมากอยู่แล้ว แต่กรรมกรหญิงกลับยังได้น้อยกว่า คือ 2 ใน 3 ของค่าแรงชาย (Tran Xuan Thao, 2000 : 8) และจากงานศึกษาเรื่องเวียดนามทั้งในไทยและเวียดนาม โดยมากมักจะสะท้อนไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ กรรมกรเวียดนามทั้งชายและหญิง ถูกกดดันจากค่าแรงที่ต่ำมาก นอกจากนี้ ยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ไม่มีเสรีภาพในการจัดตั้งสหภาพแรงงาน การนัดหยุดงานทุกครั้งมักจะถูกลงโทษเหมือนเป็นอาชญากร และเมื่อเปรียบเทียบกับชาวฝรั่งเศสแล้ว ชาวเวียดนามมีสถานะทางเศรษฐกิจด้อยกว่ามาก

ในปี ค.ศ. 1925 นับได้ว่า เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของประวัติศาสตร์เวียดนาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงเวียดนาม เมื่อโฮจิมินห์ได้จัดตั้งสมาคมยุวชนปฏิวัติเวียดนาม (Viet Nam Thanh nien Cach mang dong chi hoi)¹

¹ สมาคมยุวชนปฏิวัติเวียดนามเป็นองค์กรแรกของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม

ขึ้นที่กวางเจา ประเทศจีน และประกาศหลักการจูงใจมวลชน เข้าถึงกลุ่มกรรมกร และชาวนา เนื่องจากเขาตระหนักถึงความล้มเหลวของขบวนการรักชาติเวียดนาม ที่ผ่านมามีส่วนใหญ่มักจะลงเอยด้วยความพ่ายแพ้และถูกปราบปรามอย่างหนัก ดังนั้น การต่อสู้นับแต่บัดนี้ไปของชาวเวียดนามจึงต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน สำคัญที่สุด คือ ต้องรวมพลังมวลชนจากทุกกลุ่มทุกชนชั้นทั่วทั้งประเทศเวียดนามให้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมุ่งเป้าไปที่กลุ่มคนที่ถูกเอารัดเอาเปรียบมากที่สุดของสังคม คือ กลุ่มกรรมกรและชาวนา นอกจากนี้ สมาคมยังได้อ้างถึงความสำคัญของ “ผู้หญิง” เป็นครั้งแรกด้วย “สถานะของสตรีผู้ใช้แรงงานควรได้รับการให้ความสำคัญ” (Tran Xuan Thao, 2000 : 10) ดังนั้น ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1928-1929 ในขบวนการเปลี่ยนให้เป็นชนชั้นกรรมาชีพ (Vo san hoa) ภายใต้การชี้นำของ สมาคม พบว่า ไม่ใช่เพียงกลุ่มผู้ชายเท่านั้นที่เข้าร่วม แต่บรรดาพวกผู้หญิง จำนวนหนึ่งก็ได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมครั้งนั้นเช่นกัน การใช้ยุทธวิธีดังกล่าว เป็นหนทางเดียวที่โฮจิมินห์เชื่อมั่นว่าจะช่วยกู้ชาติและปลดปล่อยประชาชนชาวเวียดนามในระยะยาว

การดึงเอาผู้หญิงให้มีส่วนร่วมในขบวนการกู้ชาตินับเป็นการปฏิวัติ แนวความคิดใหม่ของโฮจิมินห์เช่นกัน ซึ่งเขาพยายามตอกย้ำความสำคัญของ ผู้หญิงเวียดนาม ณ ห้วงเวลานั้นว่า “การปฏิวัติ จำเป็นจะต้องมีผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวจึงจะเป็นผลสำเร็จ... บรรดาหญิงสาว รวมทั้งเด็กสาว สามารถช่วยเหลืองานปฏิวัติได้มากเช่นเดียวกัน ...” (Hoang Trang, 2006 : 1) อย่างไรก็ตาม จากทฤษฎีของโฮจิมินห์ข้างต้น ในเวลาต่อมาพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามได้ประกาศให้เป็นหนึ่งในนโยบายและทิศทางการบางประการของพรรค ดังใจความสำคัญตอนหนึ่งที่ได้แจ้งแก่บรรดาสหยาที่มีร่วมงานในวันปรากฏตัวของพรรค ในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1930 ไปได้ว่า “... กองกำลังผู้หญิง เป็นหนึ่งในกองกำลังที่สำคัญขาดเสียมิได้...” (Tran Xuan Thao, 2000 : 12) และ “...หากมวลชนผู้หญิงไม่เข้าร่วมแรงในการต่อสู้แล้ว การปฏิวัติก็ไม่มีความหมาย...” (Hoang Trang, 2006 : 1)

การรวมกลุ่มทางการเมืองของผู้หญิงเวียดนามนั้น เริ่มปรากฏให้เห็นบ้างแล้ว ตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1920 เป็นต้นมา กล่าวคือ ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1927-1930 ภายใต้การชี้นำของโฮจิมินห์ พบว่า มีกลุ่มผู้หญิงจำนวนหนึ่งได้เริ่มเข้ามาเป็นสมาชิกของสมาคม บรรดาผู้หญิงที่เข้าร่วมเวลานั้น อาทิ หว่าง ถิ อ้าย, เหงวียน ถิ มินห์ หลาง, ไท่ ถิ โบย, เหงวียน ถิ หยอ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีผู้หญิงอีกจำนวนหนึ่งเข้าร่วมเคลื่อนไหวของพรรคเดินเหวียดหรือพรรคปฏิวัติเวียดนามใหม่² พรรคดังกล่าวถูกจัดตั้งขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกับสมาคมยุวชนปฏิวัติเวียดนาม ที่น่าสังเกตคือ เดินเหวียดเป็นพรรคการเมืองที่มีแนวทางการต่อสู้คล้ายกับสมาคมยุวชนปฏิวัติเวียดนามและผู้นำคนสำคัญของพรรคหลายคนมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับโฮจิมินห์ หนึ่งในสมาชิกที่สำคัญของพรรคเดินเหวียดขณะนั้น อาทิ เหงวียน ถิ มินห์ คาย, โตน ถิ เกวี่ และ เหงวียน ถิ เซิน เป็นต้น แม้ว่าช่วงแรกพรรคเดินเหวียด จะยังไม่มีอุดมการณ์หรือแนวนโยบายต่อสู้กับอาณานิคมที่แน่ชัดก็ตาม แต่พรรคมักจะเข้าร่วมกิจกรรมต่อต้านฝรั่งเศสตามที่ต้องการ (สุด จอนจิตสิน, 2544 : 127)

ภาพการต่อสู้ของกลุ่มผู้หญิงเวียดนามที่เป็นรูปธรรมครั้งแรกๆ ในช่วงต้นทศวรรษ 1930 ที่เด่นชัดที่สุด คือ เหตุการณ์ชุมนุมประท้วงครั้งแรกของกรรมกรระหว่างปี ค.ศ. 1930-1931 โดย กรรมกรโรงงานยางพาราพู เรียง (Phu Rieng) จำนวน 3,000 คน ซึ่งตรงกับวันที่พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามปรากฏตัวครั้งแรกในการประท้วงครั้งนั้นมีผู้หญิงเข้าร่วมถึง 300 คน ติดตามด้วยเหตุการณ์เดินขบวนโบกธงครั้งแรกที่หมี ธอ ในวันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ. 1930 เหตุการณ์ครั้งนั้น

² พรรคเดินเหวียด หรือพรรคปฏิวัติเวียดนามใหม่ ก่อตั้งโดยนักการเมืองในภาคกลางแถบเมืองวินห์ ในจังหวัดเหงะอาน เริ่มดำเนินกิจกรรมตั้งแต่วันที่ 14 กรกฎาคม ค.ศ. 1925 เมื่อแรกตั้งใช้ชื่อว่า สมาคมฟุค เวียด หรือสมาคมฟื้นฟูเวียดนาม ต่อมาในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1927/28 พรรคได้เปลี่ยนชื่อเป็นพรรคเดินเหวียด ในช่วง ปี ค.ศ. 1929 เกิดความขัดแย้งด้านอุดมการณ์ภายในพรรค ทำให้สมาชิกจำนวนหนึ่งหันไปเป็นสมาชิกของสมาคมยุวชนปฏิวัติเวียดนาม เพื่อแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวพรรคได้เรียกประชุมสมาชิกที่ภาคใต้และมติให้จัดตั้งสหพันธ์คอมมิวนิสต์อินโดจีน (Dong Duong Cong San Lien Doan) ต่อมาภายใต้การชี้นำขององค์กรคอมมิวนิสต์สากล สหพันธ์คอมมิวนิสต์อินโดจีน จะรวมตัวกับคอมมิวนิสต์อินโดจีนและพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนกลายเป็น “พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม” ซึ่งจะเป็นเพียงพรรคคอมมิวนิสต์ที่เป็นเอกภาพเพียงพรรคเดียวของเวียดนาม

*ในบทความนี้ผู้เขียนขอเรียกสั้นๆ ว่า พรรคเดินเหวียด

มีผู้หญิงเข้าร่วมนับพันคนภายใต้การนำของ เหงวียน ติ เก๊ิบ นอกจากนี้แล้ว ในช่วงกบฏโซเวียตเหงะตั้นห์ (Hoang Trang, 2006 : 2) ซึ่งถือว่าเป็นเหตุการณ์ครั้งสำคัญสุดในประวัติศาสตร์เวียดนามเหตุการณ์หนึ่ง ยังสะท้อนให้เราได้เห็นภาพการต่อสู้ของผู้หญิงเวียดนามในช่วงต้นทศวรรษ 1930 อีกด้วย ที่สำคัญเหตุการณ์เคลื่อนไหวของผู้หญิงเวียดนามตั้งแต่ปี ค.ศ. 1930 เป็นต้นมานั้น พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม ซึ่งภายหลัง คือ พรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน น่าจะมีส่วนสนับสนุนอยู่เบื้องหลังไม่น้อย และนี่นับเป็นจุดเริ่มต้นของการรวมกลุ่มของผู้หญิงเวียดนามที่ได้เริ่มปรากฏสู่สายตาสาธารณชนและสังคมการเมืองของเวียดนาม ที่สำคัญปรากฏการณ์เหล่านี้ได้สะท้อนบทบาทและหน้าที่ของผู้หญิงที่เปลี่ยนแปลงไปจากบทบาทหน้าที่เป็นเพียง “ช้างเท้าหลัง” ตามแบบฉบับของผู้หญิงเอเชียโดยทั่วไป มาสู่บทบาทที่หลากหลายเมื่อพวกเขาเหล่านั้นก้าวออกมาสู่สังคมนอกบ้าน นอกจากนี้ แล้วการที่โฮจิมินห์และพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามตระหนักถึงความสำคัญต่อบทบาทของผู้หญิง เนื่องจากทัศนคติที่ว่า กลุ่มผู้หญิง คือ ประชากรครึ่งหนึ่งของประเทศเวียดนาม และการปลดปล่อยผู้หญิงก็เพื่อการสร้างประเทศชาติเวียดนามให้เป็นสังคมนิยมโดยสมบูรณ์นั่นเอง ดังคำกล่าวที่ว่า “ถ้าพูดถึงสตรีก็คือ พูดถึงคนจำนวนครึ่งหนึ่ง ถ้าไม่ปลดปล่อยสตรีการสร้างสังคมนิยมก็ทำได้เพียงครึ่งเดียว” (พรเพ็ญ อันตระกูล, 2550 : 528)

ประวัติของ เหงวียน ติ มินห์ คาย : ก่อนเดินทางเข้าสู่งานเคลื่อนไหวทางการเมืองและงานปฏิวัติ

เหงวียน ติ มินห์ คาย เกิด วันที่ 30 กันยายน ค.ศ. 1910 ในฤดูใบไม้ผลิ ที่ เมืองวินห์ (Vinh) จังหวัดเหงะ-อาน ในภาคกลางของเวียดนาม³ มีชื่อจริงว่า

³ จังหวัดเหงะอาน (Nghe An) และ หะตั้นห์ (Ha Tinh) ตั้งอยู่ในภาคกลางของเวียดนาม และเป็นที่ยอมรับกันดีในหมู่ชาวเวียดนามว่า เป็นจังหวัดที่ยากจนที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศเวียดนาม ทั้งสองจังหวัดมีพื้นที่เพาะปลูกน้อยและมักเผชิญปัญหาภัยธรรมชาติอยู่เสมอ แต่ขณะเดียวกัน ในแถบ 2 จังหวัดนี้ก็ได้ชื่อว่าเป็นดินก่อกบฏครั้งสำคัญเช่น เกิดกบฏชาวนาครั้งใหญ่ในเวียดนามขึ้น กบฏครั้งนั้นรู้จักกันในชื่อกบฏโซเวียตเหงะตั้นห์ โดยมีศูนย์กลางก่อกบฏที่จังหวัด เหงะ อาน บ้านเกิดของเหงวียน ไ้กววิวก หรือ โฮจิมินห์ (สุด จอนเจดสิน, 2544 : 137-140)

“เหงวียน ติ วินห์” (Nguyen Thi Vinh) ฐานะทางบ้านอยู่ในระดับปานกลาง มีน้องสาวชื่อ เหงวียน ติ กวาง ไท่ (Nguyen Thi Quang Thai) อายุน้อยกว่า เหงวียน ติ มินห์ คาย 5 ปี มารดาตั้งชื่อ “วินห์” ให้เนื่องจากว่า เหงวียน ติ มินห์ คาย เกิดที่ตำบล วินห์ เอียน (Vinh Yen) ซึ่งเป็นหนึ่งในตำบลที่ขึ้นกับเมืองวินห์ บิดาทำงานประจำที่สถานีรถไฟเมืองวินห์ ส่วนมารดามีอาชีพค้าขายตามตลาดต่างๆ ในท้องถิ่นและชุมชนใกล้เคียง ในวัยเด็กเหงวียน ติ มินห์ คาย เรียนเขียนอ่านหนังสือกับบิดา-มารดาที่บ้าน พออายุได้ 9 ปี จึงได้เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียน กาว ซวน สุก (Cao Xuan Duc) ที่เมืองวินห์ เหงวียน ติ มินห์ คาย เป็นเด็กที่เรียนหนังสือเก่ง และฉายแววว่าเป็นเด็กกล้าแสดงออก ตั้งแต่อายุ 13 ปี นอกจากนี้ ยังมีนิสัยกล้าสู้ไม่แพ้เด็กผู้ชาย ซึ่งเป็นบุคลิกอย่างหนึ่งที่ทำให้เธอแตกต่างจากเด็กผู้หญิงอื่นๆ ในชั้นเรียนเดียวกัน (Le Quoc Su, 2005 : 216-217)

เหงวียน ติ มินห์ คาย เติบโตมาพร้อมกับการรับรู้ที่บ้านเมืองของตนตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณานิคมฝรั่งเศส ดังนั้น เธอจึงรับรู้ถึงชะตากรรมอันขมขื่นที่พี่น้องชาวเวียดนามต้องเผชิญเป็นอย่างดี กอปรกับในโรงเรียนครู-อาจารย์มักจะบอกเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์บ้านเมืองให้ฟังอยู่เสมอ มีครั้งหนึ่งอาจารย์ประจำชั้น ได้พาเธอพร้อมกับเพื่อนนักเรียนในชั้น ไปผจญภัยนอกชั้นเรียนที่ภูเขา เกวียต (Quyet) ขณะที่ยืนอยู่บนภูเขาเกวียต เธอได้ฉุกคิดถึงคำพูดของอาจารย์เฟื่องว่า “ประชาชนของเราหมดสิ้นที่ดิน สิ้นที่นา ใช้ชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก ไปทำงานรับจ้างเพื่อให้พวกเขาต่างชาติร่ำรวย ...สิ้นที่นาทำกิน ขาดแคลนต้องเป็นแรงงานรับจ้างในโรงงาน ทุกวันพวกเขาต้องทำงานวันละ 13-14 ชั่วโมง แต่ เจ้าของโรงงาน (ฝรั่งเศส) กลับจ่ายเงินเพียงแค่ 15-20 ซู (xu)” (Nguyet Tu, 2005 : 21) คำพูดของอาจารย์เฟื่องนอกจากจะสะท้อนถึงการเอารัดเอาเปรียบของพวกนายทุนอาณานิคมแล้ว กลับยังเป็นการตอกย้ำให้เห็นการเบียดบังของชาวอาณานิคมที่มีต่อชาวเวียดนามอย่างมากด้วย บ่อยครั้งที่เหงวียน ติ มินห์ คาย ไปขายของที่ตลาดกับแม่ และได้ยินคนในตลาดพูดถึงความยากลำบากที่พวกเขาได้รับ ประโยคเหล่านั้นยังคงก้องอยู่ในหูของเหงวียน ติ มินห์ คาย ตลอดเวลาว่า “หากยังมีพวกฝรั่งต่างชาติอยู่ พี่น้องของเราคงไม่มีทางเห็นหน้า

ชู้คอได้ ... เจ้าของโรงงานมีชีวิตที่สุขสบาย ทุกเย็นวันเสาร์ มีคนขับรถมารับไปนั่งกินลมชมวิวยสบายๆ แต่เมื่อรถขับผ่านในเมืองที่ไรฝุ่นก็ตลบอบอวลทุกที่” สถานการณ์ดังกล่าวยิ่งทำให้เธอ รู้สึกว่า ทำไมชีวิตของพวกเขา (ฝรั่งเศส) กับเรา (เวียดนาม) ช่างต่างกันราวฟ้ากับดิน” (Nguyet Tu, 2005 : 21)

ในต้นปี ค.ศ. 1924 ได้มีเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้น ถึงแม้ไม่ได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อครอบครัวของเหงวียน ติ มินห์ คาย แต่ได้ส่งผลกระทบทางอ้อมต่อสำนึกรักชาติของเธอและน่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เธอตระหนักถึงการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในขบวนการต่อต้านพวกฝรั่งเศส นั่นคือ เหตุการณ์ประท้วงอย่างรุนแรงเป็นครั้งแรกของช่างโรงงานทอผ้า เบ็น ทยู (Ben Thuy) เพื่อเรียกร้องให้เจ้าของโรงงานขึ้นเงินเดือน และลดชั่วโมงทำงานของพวกเขา เหตุการณ์ประท้วงได้ขยายตัวไปทั่วทั้งเมืองวินห์ เนื่องจากว่าเกษตรกร ที่ประกอบอาชีพทำนารอบๆ เมืองวินห์ต่างเป็นญาติพี่น้องของช่างโรงงานทอผ้าเหล่านั้น เหตุการณ์ดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อกลุ่มชาวนาด้วย เมื่อเหงวียน ติ มินห์ คาย สังเกตพฤติกรรมของพวกชาวนาที่อยู่ตามละแวกหมู่บ้านฮึงเหงวียน และ นาม ด่าน ซึ่งแต่เดิมไม่ชอบเดินทางออกจากหมู่บ้านไปไหนไกลๆ และเป็นเวลานาน แต่เหตุการณ์ครั้งนั้น ผู้คนในหมู่บ้านกลับชักชวนกันเข้าร่วมกับกลุ่มกรรมกรเพื่อต่อต้านกลุ่มนายทุน บรรยาการทั่วทั้งเมืองวินห์ขณะนั้นจึงเต็มไปด้วยกลิ่นไอของการประท้วง ยิ่งไปกว่านั้น เหตุการณ์นี้ยังส่งผลให้กลุ่มอาจารย์ เตริน ฟู (Tran Phu), อาจารย์ ห่า หุย เต็บ (Ha Huy Tap)⁴, อาจารย์ เตริน โหม่ง บัก (Tran Mong Bach)⁵, อาจารย์เฟื่อง (Phuong) และ อาจารย์ลอน (Loan) แห่งโรงเรียนกาว ชวน สุกต่างช่วยกันแน่วแน่ให้เด็กนักเรียนตระหนักถึงความยากลำบาก และชีวิตต้องสู้ของพี่น้องกรรมกรและชาวนา เวียดนามมากยิ่งขึ้น (Nguyet Tu, 2005 : 22)

กล่าวได้ว่า ครอบครัวของ เหงวียน ติ มินห์ คาย มีฐานะดีพอสมควร เนื่องจากบิดาทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประจำสถานีรถไฟส่วนมารดาประกอบอาชีพค้าขาย

⁴ ห่า หุย เต็บ เกิดปี ค.ศ. 1906 ที่จังหวัดหะดิงห์ เคยดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามระหว่างปี ค.ศ. 1936-1938 ภายหลังความล้มเหลวของเหตุการณ์กบฏภาคใต้ เขาถูกฝ่ายอาณานิคมจับตัวพร้อมกับสหายคนอื่นฯ รวมถึงเหงวียน ติ มินห์ คาย และถูกยิงเป้าเสียชีวิตที่ฮ็อคโมน

⁵ เตริน โหม่ง บัก เป็นหนึ่งในสมาชิกพรรคเดินเหวียดขณะนั้น

สถานะดังกล่าวไม่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มครอบครัวผู้ใช้แรงงานหรือกรรมกร ครอบครัวของเธอเป็นเพียงส่วนหนึ่งหรือส่วนน้อยของสังคมเวียดนามที่ปรากฏให้เห็นในยุคอาณานิคม อย่างไรก็ตาม บริบททางการเมืองและสังคมในขณะนั้นช่วยให้เหงวียน ถิ มินห์ คาย รับรู้และสัมผัสถึงชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องชาวเวียดนามอีกหลายครอบครัวที่ต้องเผชิญกับความทุกข์ยาก การได้เห็นภาพการต่อสู้ของกลุ่มกรรมกรและกลุ่มชาวนาในละแวกถิ่นฐานบ้านเกิดและการได้รับการปลุกฝังสำนึกรักชาติทั้งจากที่โรงเรียนและที่บ้าน ล้วนส่งอิทธิพลโดยตรงต่อทัศนคติของเหงวียน ถิ มินห์ คาย และน่าจะเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้เธอหันมาสนใจแนวทางการปฏิวัติในเวลาต่อมา อย่างไรก็ตาม ณ ห้วงเวลานั้นเรื่องการปฏิวัติอาจจะยังเป็นเรื่องไกลตัวสำหรับเธอ และที่สำคัญสภาพการณ์ภายในเวียดนามเองยังขาดองค์กรชี้นำมวลชนที่เข้มแข็งอยู่

เหงวียน ถิ มินห์ คาย : ในฐานะ สมาชิกพรรคปฏิวัติเดินเหวียด หรือ พรรคปฏิวัติเวียดนามใหม่

เวียดนามทั้งประเทศตกอยู่ใต้อาณานิคมและอารักขาของฝรั่งเศสตั้งแต่ปีค.ศ. 1884 เกิดแนวร่วมชาวเวียดนามที่รักชาติลุกขึ้นจับอาวุธต่อต้านฝรั่งเศสขึ้นมากมายหลายต่อหลายครั้งแต่ไม่ปรากฏว่ามีขบวนการใดประสบผลสำเร็จ ในกลางทศวรรษ 1920 ได้มีการเคลื่อนไหวเพื่อจัดตั้งกลุ่มการเมืองที่มีนโยบายใช้การปฏิวัติและความรุนแรงต่อสู้กับฝรั่งเศสที่สำคัญ คือ สมาคมยุวชนปฏิวัติเวียดนาม พรรคเดินเหวียด และพรรคชาตินิยมเวียดนาม ในที่นี้จะพูดถึงเฉพาะพรรคเดินเหวียดเนื่องจากเหงวียน ถิ มินห์ คาย ได้เริ่มบทบาทการเคลื่อนไหวทางการเมืองกับพรรคนี้เป็นแห่งแรก ก่อนที่จะเข้ามาเคลื่อนไหวทางการเมืองในฐานะสมาชิกระดับสูงของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามในปี ค.ศ. 1930 และเรื่อยมาจนกระทั่งเสียชีวิตในปี ค.ศ. 1941

ดังที่กล่าวไปข้างต้น ผู้เขียนเชื่อว่าโรงเรียนกาว ชวน สุก มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการหล่อหลอมให้เหงวียน ถิ มินห์ คาย ซึมซับแนวคิดต่อต้านอาณานิคมฝรั่งเศส ส่วนเธอเองก็ปรารถนาที่จะเห็นชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในชาติดีขึ้นเช่นกัน

ครู-อาจารย์ที่โรงเรียนกาว ชวน สุก ล้วนมีส่วนสำคัญอย่างมากที่ช่วยปลูกฝังแนวคิดรักชาติและการปฏิวัติให้กับเธอ นอกจากนี้ยังได้ชักชวนให้เธอกับเพื่อนคนอื่น ๆ เข้าร่วม “กลุ่มนักเรียนผู้รักชาติ (to sinh hoi)” ซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานเคลื่อนไหวทางการเมืองของพรรคเดินเหวียด ส่วนผู้ที่มีส่วนปลูกฝังแนวคิดเรื่องการปฏิวัติให้กับเหงวียน ติ มินห์ คายนั้น เล กว๊วก สือ (Le Quoc Su, 2001) ระบุว่า เธอโชคดีอย่างมาก ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนกับอาจารย์เตริน ฟู แห่งโรงเรียนกาว ชวน สุก เพราะนอกจากอาจารย์ท่านนี้จะเป็นผู้ชักนำให้เธอเข้าเป็นสมาชิกพรรคเดินเหวียดแล้ว ในเวลาต่อมาท่านยังเป็นผู้มีส่วนสำคัญที่ทำให้เธอเข้าใจถ่องแท้เกี่ยวกับทฤษฎีการปฏิวัติมากขึ้นด้วย ดังจะเห็นได้จากเมื่อครั้งอาจารย์เตริน ฟู ทำงานเคลื่อนไหวในจีน ซึ่งท่านได้พบกับท่านโฮจิมินห์ และสหายนักปฏิวัติคนอื่น ๆ นั้น ท่านได้กรุณาจัดส่งหนังสือจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีมาร์กซ์ - เลนิน และเหตุการณ์ปฏิวัติเดือนตุลาคมในสหภาพโซเวียตมาให้เหงวียน ติ มินห์ คาย และบรรดาสหายในพรรค คนอื่นๆ ได้อ่านกัน การจัดส่งหนังสือครั้งนั้นท่านติดต่อผ่านสหาย ฟาน ดัง ลีว ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้นำพรรคเดินเหวียด ฟาน ดัง ลีว ได้มอบหนังสือจำนวนหนึ่งให้ เหงวียน ติ มินห์ คาย รวมทั้งอธิบายให้เธอเข้าใจถ่องแท้เกี่ยวกับแนวทางการปฏิวัติที่แท้จริงของลัทธิคอมมิวนิสต์

อาจารย์ เตริน ฟู เติบโตมากับการปฏิวัติในยุคแรกๆ ของเวียดนาม และยังเป็นหนึ่งในผู้จัดตั้ง สมาคมฟืนฟูเวียดนาม หรือ ฟุก เวียด (Phuc Viet) จากนั้นสมาคมได้เปลี่ยนชื่อเป็นพรรคเดินเหวียดในภายหลัง ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1930 และได้เปลี่ยนชื่อเป็นพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1930 อาจารย์เตริน ฟู ได้รับการแต่งตั้งเป็นเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนคนแรกและเป็นผู้ชักชวนให้ เหงวียน ติ มินห์ คาย เดินทางเข้าสู่เส้นทางปฏิวัติ เมื่อเธออายุเพียง 16 ปี (Le Quoc Su, 2001 : 217) ในช่วงแรกบนเส้นทางปฏิวัติ เหงวียน ติ มินห์ คาย พบอุปสรรคมากมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อครอบครัวของเธอไม่เห็นด้วย เนื่องจากเกรงว่าเธอจะได้รับอันตราย (ส่วนหนึ่งพวกท่านอาจมองว่าการต่อสู้ควรเป็นเรื่องของผู้ชาย) ดังนั้นเธอ ต้องหยุดเรียนชั่วคราวและต้องดูแลน้องสาวอยู่ที่บ้าน แม้ว่าใน

ระยะแรกเธอยอมเชื่อฟัง แต่ด้วยความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากพรรค ทำให้เหงวียน ถิ มินห์ คาย ขัดคำสั่งบิดามารดาและหันกลับไปช่วยพรรคเคลื่อนไหวทางการเมืองต่อไป

กล่าวกันว่าสมาชิกของพรรคเดินเหียวด มีทั้งคนหนุ่มสาวที่เป็นปัญญาชน นักศึกษา ข้าราชการพลเรือนและนักธุรกิจรายย่อย แม้ว่าพรรคจะพยายามขยายสมาชิกในหมู่ชนชั้นกรมาชีพและพยายามขยายกิจกรรมของพรรคให้ครอบคลุมทั้งสามภาคของเวียดนามก็ตาม แต่กิจกรรมส่วนใหญ่และสาขาของพรรคที่เข้มแข็งที่สุด คือ ที่ภาคกลาง โดยเฉพาะในแถบจังหวัดเหงะอานและหะดิ่นห์ ในปี ค.ศ. 1928 พรรคมีสมาชิกในสองจังหวัดรวม 612 คน กิจกรรมสำคัญของพรรค คือ การเผยแพร่ลัทธิมาร์กซ์-เลนินในหมู่สมาชิก และการปลุกฝังความรู้สึกรักชาติ บางครั้งพรรคก็เข้าไปสนับสนุนให้คนงานตามโรงงานประท้วง (สุด จอนเจตสิน, 2544 : 127-128) ราวปี ค.ศ. 1927 เหงวียน ถิ มินห์ คายได้รับการชักชวนให้เข้าพรรคเดินเหียวด นับจากนั้นเธอก็เริ่มใช้นามแฝงว่า “เหงวียน ถิ มินห์ คาย” เพื่อเคลื่อนไหวทางการเมืองแทนชื่อ “วินห์” ซึ่งเป็นชื่อที่ใช้เรียกกันเฉพาะคนในครอบครัว

เหงวียน ถิ มินห์ คาย เป็นหนึ่งในผู้หลงใหลงานปฏิวัติในยุคนั้นมาก ดังนั้นเธอจึงมุ่งมั่นทำงานอย่างหนัก จนได้รับความไว้วางใจ และได้รับเลือกให้เป็นหนึ่งในคณะกรรมการบริหารพรรคเดินเหียวด ในเวลานั้น เธอ ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่จัดตั้ง “สมาคมสตรีปลดปล่อย” (Hoi Phu Nu Giai phong)⁶ การทำงานในช่วงแรกค่อนข้างยุ่งยาก เพราะเธอต้องคิดหากลวิธีเพื่อมาอธิบายให้บรรดาผู้หญิงเข้าใจความหมายของคำว่า “ปลดปล่อย (Giai phong)” แต่เธอก็แก้ปัญหาด้วยการใช้วิธีแบ่งคำอธิบายออกเป็น 2 คำ คือ คำว่า “สาย (Giai)” หมายถึงปลดออก และคำว่า “ฟอง (Phong)” หมายถึง มืออิสระ เสรี หรือไม่มีการบังคับ จากนั้นเธอต้องอธิบายให้ผู้หญิงเหล่านั้นเห็นข้อเท็จจริงถึงภัยชะง่อน คักดินา จักรวรรดินิยมที่มีต่อประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงเวียดนาม ลักษณะงาน

⁶ หลังจากจัดตั้งสมาคมสตรีปลดปล่อยเพื่อเคลื่อนไหวทางการเมืองแล้ว ภายหลังพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามได้จัดตั้งสมาคมสตรี เพิ่มขึ้นอีกหลายสมาคม เช่น สมาคมสตรีปฏิวัติ (ค.ศ. 1936-1938), สมาคมสตรีประชาธิปไตย (ค.ศ. 1939-1940) และสมาคมหน่วยรบสตรีเวียดนาม (ตั้งโดยโฮจิมินห์ ในปี ค.ศ. 1946) มีการสร้างความสัมพันธ์กับสมาคมสตรีนานาชาติ (พรเพ็ญ ชันตระกูล, 2550 : 530)

ที่รับผิดชอบดังกล่าว ทำให้เธอต้องออกไปทำกิจกรรมเคลื่อนไหวตามที่ต่างๆ ทั้งในเมืองวินห์ และพื้นที่ใกล้เคียง อาทิ เขตเตื่อง ที่ - เบ็น ถุย และ เขต หึง หลก โดยเฉพาะที่หึง หลก นั้น พรรคเดินเหี่ยวกำลังต้องการขยายฐานสมาชิกไปสู่กลุ่มชาวนาให้มากยิ่งขึ้น การทำงานที่ต้องเดินทางระหว่างเมืองต่างๆ ทำให้เธอต้องกลับบ้านในยามวิกาลอยู่บ่อยครั้ง แต่เธอก็หาเหตุผลโกหกบิดามารดาทุกครั้ง เนื่องจากท่านทั้งสองไม่เห็นด้วยกับงานที่เธอทำ นอกจากเธอจะได้รับมอบหมายจากพรรคให้หาวิธีการหว่านล้อม หรือจูงใจบรรดาผู้หึงเหี่ยวคนมาให้หันมาสนใจแนวทางการปฏิวัติเพื่อปลดปล่อยชาติแล้ว ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยอันหนึ่งที่น่าจะมีส่วนผลักดันให้เหงวียน ติ มินห์ คาย มีเป้าหมายในการทำงานเพื่อปลุกจิตสำนึกให้ผู้หึงเหี่ยวคนตระหนักถึงความสำคัญของงานกู้ชาติ คือ การได้อ่านหนังสือพิมพ์ชื่อ “ยวชน (Thanh nien)” ซึ่งเป็นหนึ่งในผลงานของโฮจิมินห์ ออกเผยแพร่เป็นครั้งแรกที่กวางเจา ต่อมามีการพิมพ์เผยแพร่ที่เวียดนาม เหงวียน ติ มินห์ คาย ชอบอ่านคอลัมน์ชื่อ “ผู้หึงเฉื่อยชา (Phu nu dam)” ซึ่งกล่าวถึงผลสำเร็จในการปฏิวัติที่ไซเวียดและความจำเป็นของการปฏิวัติตัวเองไว้ว่า “...การปฏิวัติที่ไซเวียดประสบผลสำเร็จแล้ว แต่ทำไมบรรดาผู้หึงของพวกเรา (เวียดนาม) ไม่มีความรู้ ไม่มีเสรีภาพทางความคิด?...เพราะประเทศของเราถูกฝรั่งเศสยึดครอง หากต้องการมีอุดมการณ์ มีความรู้ ต้องการมีอิสระเสรี จำเป็นต้องพยายามปฏิวัติตัวเองใหม่ หมายถึง การละทิ้งพฤติกรรมที่ไม่ดี แต่ให้เพิ่มเติมส่วนดีๆ เข้าไปให้เป็นนิสัย ...เมื่อเราเป็นคนดีแล้ว ประเทศของเราถึงจะรอดพ้น”...(Nguyet Tu, 2005 : 30) เนื้อหาที่จูงใจของคอลัมน์ดังกล่าวทำให้เหงวียน ติ มินห์ คาย นึกถึงวันที่ประเทศเวียดนามได้รับเอกราชและบรรดาผู้หึงเหี่ยวเวียดนามได้รับความเสมอภาคเช่นเดียวกับผู้หึงไซเวียด

บทบาทของเหงวียน ติ มินห์ คาย ในฐานะผู้นำสมาคมสตรีปลดปล่อย ในระยะนั้นนอกจากจะต้องเดินทางไปเคลื่อนไหวเพื่อชักชวนให้บรรดาผู้หึงเหี่ยวคนเข้าใจถึงความจำเป็นของงานปฏิวัติตามเขตต่างๆ แล้ว พรรคเดินเหี่ยวยังได้ออกนโยบายของพรรคใหม่ คือ “การเปลี่ยนให้เป็นชนชั้นกรรมาชีพ (Vo san hoa)” ผู้เขียนเข้าใจว่า เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ของพรรคเป็นพวกปัญญาชน มีการศึกษาและนักธุรกิจ แต่พวกที่ถูกกดขี่ข่มเหงภายใต้ระบอบอาณานิคมส่วนใหญ่ คือ ชนชั้น

กรรมาชีพ คนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่นอกจากจะมีความรู้ต่ำมากแล้ว ยังเป็นกลุ่มคนที่มีมากที่สุดที่สุดในสังคม ที่สำคัญพวกเขายังขาดความเข้มแข็งในการรวมกลุ่มต่อรองกับชนชั้นผู้ปกครองอาณานิคม และขาดจิตสำนึกร่วมกันทางการเมือง หากสามารถดึงมาเป็นแนวร่วมได้จะทำให้พรรคได้ฐานสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ช่วงเวลานี้สมาชิกพรรคทุกคนรวมทั้งเหงวียน ถิ มินห์ คาย จึงได้เริ่มดำเนินกิจกรรมตามนโยบายของพรรคที่วางไว้ เริ่มจากเหงวียน ถิ มินห์ คาย ได้ชักชวน จิ ทิว (Thiu) ซึ่งเป็นหนึ่งในสมาชิกของพรรคเดิน-เหียด ผ่างตัวเข้าไปทำงานในโรงงานทอผ้าไหมแห่งหนึ่ง เพื่อขยายฐานของพรรคในหมู่กรรมกรหลังจากที่ได้ขยายฐานพรรคลงในหมู่ชาวนามาบ้างแล้ว ปัญหาที่ดูเหมือนจะยากที่สุดสำหรับ จิ ทิว คือ จะใช้วิธีการพูดยังไงเพื่อให้โน้มน้าวให้กรรมกรในโรงงานเข้าร่วมกับพรรคในการต่อสู้เพื่อให้ได้สิทธิในการใช้ชีวิตประจำวัน ต่อต้านการถูกทำร้าย และต่อต้านการถูกข่มเหงจากนายจ้าง ครั้งนั้นเหงวียน ถิ มินห์ คาย ได้แนะนำจิติวไปว่า “จะโน้มน้าวใจพี่น้องให้ร่วมกันต่อสู้กัน ขั้นแรกต้องสร้างความคุ้นเคยและทำความรู้จักในแต่ละคนให้ได้เป็นอันดับแรก ต้องให้ความสนใจว่าครอบครัว พี่น้องเขาเป็นอยู่อย่างไร เมื่อใดก็ตามที่พบเห็นพวกเขากำลังประสบกับความทุกข์ยาก ต้องรีบยื่นมือเข้าช่วย (Nguyet Tu, 2005 : 43)

อย่างไรก็ตาม กิจกรรมเคลื่อนไหวของพรรคเดินเหียดที่โดดเด่นในช่วงนี้ได้แก่ การสนับสนุนให้คนงานตามโรงงานต่างๆ ประท้วงอย่างต่อเนื่อง เช่น สนับสนุนกรรมกรโรงงานทอผ้าเซียม (Diem) ให้นัดหยุดงานในวันที่ 11 เมษายน ค.ศ. 1928 เพื่อขอขึ้นเงินเดือน เหตุการณ์ครั้งนั้นกรรมกรหญิงมีบทบาทมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า เหงวียน ถิ มินห์ คาย ในฐานะเป็นผู้นำโน้มน้าวใจในหมู่กรรมกรหญิงตามโรงงานต่างๆ มีส่วนสนับสนุนเหตุการณ์ครั้งนั้นด้วย นอกจากนี้แล้ว ยังเกิดเหตุการณ์ประท้วงของกรรมกรซ่อมเรือ ที่เบ็น ถุย และกรรมกรรถไฟ เตรื่อง ที่ต่อมาในเดือนกันยายน ค.ศ. 1929 พรรคมีส่วนสนับสนุนการประท้วงของกรรมกรรถไฟสายเบียนหัว-ไซ่ง่อน เช่นกัน ถึงแม้ว่าการต่อสู้ของกรรมกรในระยะแรกๆ จะสร้างนิยามการต่อสู้เพื่อเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ในระยะหลังพวกเขาได้พัฒนานิยามการต่อสู้ขึ้นมาใหม่นั้นคือเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง (หมายถึง ต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งเอกราชของเวียดนาม)

ในช่วงปลายปี ค.ศ. 1929 แนวทางดำเนินกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองของพรรคเตินเหวียดไม่สู้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทั่วไปของอินโดจีน อันรวมถึงสถานการณ์ในเวียดนามขณะนั้นด้วย พรรคเตินเหวียดได้เรียกประชุมสมาชิกที่ภาคใต้และมีมติให้จัดตั้งสหพันธ์คอมมิวนิสต์อินโดจีน (Dong Duong Cong San Lien Doan) และออกแถลงการณ์ว่า ขณะนี้กระแสดคอมมิวนิสต์เบ่งบานทั่วอินโดจีน มีเพียงแต่แนวทางคอมมิวนิสต์เท่านั้นที่จะช่วยปลดปล่อยดินแดนต่างๆ ให้พ้นจากลัทธิอาณานิคมและช่วยสถาปนาเอกราชได้ ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเริ่มเห็นได้ชัดขึ้นเมื่อสมาคมยุวชนปฏิวัติเวียดนามจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนขึ้นในภาคเหนือ และจัดตั้งคณะกรรมการคอมมิวนิสต์อันเข้มในภาคใต้ขึ้น ดังนั้นพรรคเตินเหวียดจึงมีมติจัดตั้งสหพันธ์คอมมิวนิสต์อินโดจีนขึ้น การมีพรรคคอมมิวนิสต์มากถึง 3 พรรค ทำให้ต่างฝ่ายต่างก็อ้างว่าเป็นพรรคคอมมิวนิสต์อย่างเป็นทางการและได้รับการสนับสนุนจากองค์กรคอมมิวนิสต์สากล เพื่อแก้ปัญหาการแข่งขันดังกล่าวและเพื่อเป็นการสร้างพรรคคอมมิวนิสต์ให้แข็งแกร่งขึ้น ภายใต้การชี้นำขององค์กรคอมมิวนิสต์สากลทั้งสามพรรคต่างก็ได้รวมตัวกันเป็นพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามที่เป็นหนึ่งเดียวและเป็นเอกภาพของเวียดนามในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1930 (สุด จอนเจตสิน, 2544 : 128, 135-136) ผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ จิ ทิว, จิ เซิน, จิ โดน ถิ เกวี่ รวมทั้ง เหงเวียน ถิ มินห์ คาย ซึ่งกำลังทำงานเคลื่อนไหวให้กับพรรคเตินเหวียดตั้งแต่แรกได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามโดยปริยาย ซึ่งนับจากนี้ไป เหงเวียน ถิ มินห์ คาย จะทำการเคลื่อนไหวทางการเมืองในฐานะสมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม

เหงเวียน ถิ มินห์ คาย : ในฐานะสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม

ด้วยเงื่อนไขของการต่อสู้ทางการเมืองที่เปลี่ยนไป เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามได้รับจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ ต่อมาในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1930 พรรคได้ใช้ชื่อเคลื่อนไหวทางการเมืองใหม่ว่า “พรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน” ขณะนั้นอาจารย์เตรีน ฟู่ ได้รับเลือกให้เป็นเลขานุการพรรคคนแรก ส่วนนโยบายการเมืองของพรรคที่ต้องทำในระยะแรก คือ ต่อด้านจักรวรรดินิยมฝรั่งเศส กอบกู้

เอกราช และต่อต้านระบบศักดินา โดยพลังผลักดันที่จำเป็นเบื้องหลังการปฏิวัติ คือ กรรมกรและชาวนา ในส่วนหลักการของพรรคนั้นคือพยายามกระตุ้นให้มวลชนต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ของพวกเขาเอง เพิ่มความตื่นตัวทางการเมือง เมื่อสถานการณ์สุกงอมเต็มที่แล้วจะได้ก่อการจลาจลโดยใช้อาวุธได้ อย่างไรก็ตามความสำคัญของความสำเร็จนั้นได้จากการนำของพรรคมาร์กซิสต์-เลนินนิสต์ (เพ็ชรี สุ-มิตร, ผู้แปล, 2545 : 213) จากแนวทางต่อสู้ทางการเมืองแบบใหม่นั้นสมาชิกของพรรคทุกคนต้องร่วมใจขยายฐานลงสู่กรรมกรและชาวนาเพื่อให้เป็นฐานกำลังสำคัญให้กับพรรค เหวียน ถิ มินห์ คาย ในฐานะสมาชิกพรรคคนหนึ่งก็ได้รับมอบหมายภารกิจที่เข้มงวดยิ่งขึ้น เธอถูกพรรคส่งตัวให้ไปพักอาศัยในที่ทำการลับแห่งหนึ่งใกล้กับโรงงานสร้างทางรถไฟ เตรื่อง ที และต้องปลอมตัวเป็นภรรยาของช่างทำโลหะ แผนต่อมาคือเธอต้องแฝงตัวเข้าไปทำงานเคลื่อนไหวอย่างลับๆ ในแถบเตรื่อง ที เพื่อเผยแพร่จัดฝึกอบรมอุดมการณ์ของพรรคไปสู่หมู่สมาชิก ทั้งที่เป็นกรรมกรในแถบเตรื่อง ที, แบ่น ถู่ย และบรรดาสมาชิกที่เป็นชาวนาใกล้ๆ กับเมืองวินห์ ด้วยความสามารถในการทำงานของเหวียน ถิ มินห์ คาย เธอสามารถเปิดชั้นฝึกอบรมได้หลายห้อง และรวบรวมสมาชิกเข้ารับการฝึกอบรมได้เป็นจำนวนมาก โดยเป้าหมายของพรรคเพื่อให้คนเหล่านี้เป็นฐานกำลังสำคัญในการต่อสู้ครั้งใหญ่ในกบฏโซเวียตเหงดินห์ที่กำลังจะมีขึ้น (Le Quoc Su, 2005 : 219)

กบฏโซเวียตเหงดินห์เกิดขึ้นระหว่างปี ค.ศ. 1930-1931 โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน ผู้นำโฮจิมินห์ รวมทั้งอาจารย์เตริน ฟู่ เป็นผู้สนับสนุนเบื้องหลัง กบฏดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันดีในประวัติศาสตร์เวียดนาม ส่วนสาเหตุของการก่อกบฏนั้นมาจากความไม่พอใจของชาวนาและกรรมกรต่อปัญหาเศรษฐกิจที่ทรุดหนักในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ทั่วโลก ในช่วงปี ค.ศ. 1929-1930 ท้าทั้งสามภาคของเวียดนามทั้งชาวนาและกรรมกรได้รวมตัวกันเรียกร้องให้รัฐบาลช่วยผ่อนคลายภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ต่อมาในหลายพื้นที่ได้ก่อเหตุชุมนุมประท้วงหลายต่อหลายครั้ง โดยผู้ประท้วงใช้ธงแดงที่มีฉันทวนและเคียวเป็นสัญลักษณ์ในการประท้วง สะท้อนได้ว่าพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการชุมนุมประท้วง อย่างไรก็ตาม การประท้วงที่ส่งผลกระทบต่อนโยบายการปกครองของรัฐบาล

อาณานิคมมากที่สุด คือ การประท้วงของชาวนาและกรรมกรหลายหมื่นคนใน จังหวัดเหงะอาน และเหงะตั้นห์ อาจารย์เตรีน ฟูในฐานะเลขาธิการพรรคได้เรียก ประชุมคณะกรรมการกลางบริหารพรรคเฉพาะกาลที่ฮ่องกงในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1930 ที่ประชุมได้วางนโยบายในการต่อสู้ของชาวนาในขบวนการโซเวียต- เหงะตั้นห์ รวมทั้งเรียกร้องให้ชาวนาเวียดนามสนับสนุนด้วย ต่อมาการต่อสู้ของ ชาวนาและกรรมกรเริ่มอ่อนกำลังลงในต้นปี ค.ศ. 1931 ฝรั่งเศสได้ระดมกำลังต่างๆ รวมทั้งใช้เครื่องบินทิ้งระเบิดเพื่อปราบปรามการต่อสู้ของชาวบ้าน ประมาณ เดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1931 กบฏโซเวียตเหงะตั้นห์ก็สลายลง ผลจากการถูก รัฐบาลอาณานิคมปราบปรามอย่างถอนรากถอนโคน ส่งผลให้โฮจิมินห์ ถูกองค์กร คอมมิวนิสต์สากลตำหนิและถูกจำกัดบทบาทในการนำพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน (สุด จอนเจตสิน, 2545 : 137-144) ส่วนอาจารย์ เตรีน ฟูในฐานะผู้นำพรรค คอมมิวนิสต์อินโดจีนถูกจับตัวได้และถูกทรมานจนเสียชีวิต (เพ็ชรี สุมิตร, ผู้แปล, 2545 : 225) เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้สหยาพรรคคนอื่นๆ ต้องหลบหนีกระจาย ตัวไปตามที่ต่างๆ เพื่อความปลอดภัยและเพื่อให้รอดพ้นจากการจับกุมของเจ้าหน้าที่ อาณานิคมฝรั่งเศส

ก่อนที่กบฏโซเวียตเหงะตั้นห์จะประสบกับความพ่ายแพ้อย่างราบคาบ ในต้นปี ค.ศ. 1931 พรรคได้ส่งตัว เหงวียน ถิ มินห์ คาย ออกไปเคลื่อนไหว นอกประเทศเป็นการชั่วคราว กล่าวคือ ในฤดูหนาวปลายปี ค.ศ. 1930 เหงวียน ถิ มินห์ คาย พร้อมด้วย ลี เฟื่อง ซึ่งเป็นยุวชนของพรรคคนหนึ่งที่ได้เดินทางมาจาก ประเทศไทย ได้ถูกส่งตัวให้ไปเคลื่อนไหวชั่วคราวที่ฮ่องกง (Huong Cang) ประเทศ จีน ณ ที่นี้ เหงวียน ถิ มินห์ คายใช้นามแฝงว่า “โก ซุย” (ภาษากวางตุ้ง คือ อ้า วัย) เธอได้รับมอบหมายให้ทำงานที่สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงของคอมมิวนิสต์ สากล โดยเหงวียน ถิ มินห์ คาย ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์ จีนและพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม และที่นี้เองที่ทำให้เธอและลี เฟื่อง มีโอกาส รับการฝึกอบรมในชั้นเรียนการเมือง ชั้นเรียนดังกล่าวจะเป็นเวทีสำหรับให้มี การอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และถกเถียงในประเด็นทางการเมือง ส่วนนักเรียนในชั้นเวลานั้นมีเพียงเหงวียน ถิ มินห์ คาย และลี เฟื่อง

ความสำคัญของชั้นเรียนนี้ คือ นักเรียนทุกคนจะได้รับการฝึกฝนอบรมแนวคิดหรือหลักการทฤษฎีมาร์กซ์-เลนิน นอกจากนี้นักเรียนส่วนใหญ่จะได้รับการฝึกอบรมโดยตรงจากโฮจิมินห์ (อาจจะมีการสลับกับผู้นำคนอื่นๆ ด้วย) การฝึกอบรมในชั้นเรียนในครั้งนั้น ทั้งเหงวียน ถิ มินห์ คาย และลี่เฟื่อง ไม่เคยทราบมาก่อนว่าโฮจิมินห์ คือ ผู้กำลังให้การอบรมแก่พวกเธอ เนื่องจากเขาใช้นามแฝงว่า “สหายลี่ ถุย” ในชั้นเรียนการเมือง สิ่งที่โฮจิมินห์มักจะเน้นย้ำกับเหงวียน ถิ มินห์ คาย และ ลี่เฟื่อง อยู่เสมอและเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่นักปฏิวัติ (Nha cach mang) ทุกคนจะต้องมี คือ “ทฤษฎีปฏิวัติ” โฮจิมินห์ให้เหตุผลว่าการเข้าใจทฤษฎีปฏิวัติจะช่วยให้นักปฏิวัติทั้งหลายเข้าใจแนวทางการปฏิวัติที่ถูกต้อง มองการณ์ไกลงานปฏิวัติจึงจะเป็นผลสำเร็จ การให้เหตุผลของโฮจิมินห์ดังกล่าวทำให้ทั้งเหงวียน ถิ มินห์ คาย และลี่เฟื่อง เริ่มเข้าใจต้องแท้ว่าเหตุใดขบวนการปฏิวัติมากมายในเวียดนามจึงไม่เข้มแข็ง และมักจะลงเอยด้วยการยุติบทบาทลงทุกครั้ง เป็นเพราะขบวนการเหล่านั้นไม่มีทฤษฎีปฏิวัตินำทางนั่นเอง นอกจากนี้ ยังทำให้เธอถูกคิดว่าเป็นแค่ความรักชาติที่ทุกคนต่างมีนั้นไม่เพียงพอต่องานปฏิวัติ หัวใจสำคัญของความสำเร็จอยู่ที่การเข้าใจใน “ทฤษฎีปฏิวัติ” มากกว่า⁷ นอกจากนี้การที่เหงวียน ถิ มินห์ คาย ได้อ่านหนังสือคู่มือแนวทางปฏิวัติ (Duong Cang Menh) ซึ่งเป็นผลงานของโฮจิมินห์ด้วยแล้ว ยิ่งทำให้เธอเข้าใจหัวใจสำคัญของการปฏิวัติลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม โฮจิมินห์มีกลวิธีแยบคายในการให้ความรู้แก่เหงวียน ถิ มินห์ คาย และ ลี่เฟื่อง กล่าวคือ มีเหตุการณ์วันหนึ่ง เขาถือหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งมาให้ทั้งเหงวียน ถิ มินห์ คาย และ ลี่ เฟื่อง ได้อ่าน มีคอลัมน์หนึ่งเขียนถึงสถานการณ์โดยภาพรวมของผู้หญิง สาระสำคัญสรุปได้ว่า ผู้หญิง คือ กลุ่มคนที่กำลังเผชิญกับการถูกกดขี่ข่มเหงและทุกข์ยากมากที่สุดในสังคม ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าวิธีการให้ความรู้ของโฮจิมินห์ ในแง่มุมหนึ่งได้ส่งผลให้เหงวียน

⁷ โฮจิมินห์เคยตั้งคำถามในชั้นเรียนเกี่ยวกับเรื่องงานปฏิวัติว่าอันดับแรกของผู้ที่ทำงานปฏิวัติต้องมีคืออะไร? ขณะนั้นทั้งเหงวียน ถิ มินห์ คาย และลี่เฟื่องให้คำตอบ เช่นว่า ไม่กลัวตาย ไม่กลัวการเสียสละ ไม่เกรงกลัวความยากลำบาก มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น แต่โฮจิมินห์ตอบไปว่าสิ่งเหล่านี้นักปฏิวัติทุกคนมีอยู่ในตัวแล้ว แต่สิ่งที่สำคัญมากกว่านั้นคือต้องมี “ทฤษฎีการปฏิวัติ” เพราะทฤษฎีปฏิวัติจะเป็นเสมือนเครื่องมือนำทางให้งานปฏิวัติเป็นผลสำเร็จ (Nguyet Tu, 2005 : 53)

ติ มินห์คาย ตระหนักถึงภาระสำคัญที่เธอกำลังทำเพื่อพรรค และทำให้เธอรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้หญิงเวียดนามมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ตลอดชีวิตของเธอจึงเลือกที่จะอุทิศกาย และใจเคลื่อนไหวเพื่อผู้หญิงเวียดนาม

อย่างไรก็ตาม การเคลื่อนไหวของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีนและคอมมิวนิสต์เวียดนามที่ฮ่องกง มิได้เป็นไปด้วยความราบรื่นนัก เนื่องจากก่อนที่จะมีขบวนการต่อสู้ขั้นรุนแรงที่ฮ่องกง พวกสายลับอังกฤษได้ยื่นมือเข้ามาสอดแนม ปรามปราม และจับตัวสหายพรรคคอมมิวนิสต์จีนและเวียดนามไปหลายคน เหงวียน ติ มินห์ คาย ก็เกือบจะถูกจับได้หลายครั้งเช่นกัน แต่ก็รอดมาได้อย่างหวุดหวิด ขณะเดียวกัน เธอได้ทราบข่าวว่าโฮจิมินห์ ถูกจับตัวไปได้และยังไม่รู้ชะตากรรม ต่อมาโชคไม่เข้าข้างเหงวียน ติ มินห์ คาย เพราะที่ทำการของพรรคที่ฮ่องกงได้ถูกสายลับอังกฤษเข้ามาตรวจค้นเช่นกัน ทำให้สหายของพรรคหลายคนถูกจับตัวไป เช่น เล หุย โบน ซึ่งเพิ่งสำเร็จการศึกษามาจากมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงใต้ - โซเวียต, โฮ่ ต่ง เหมา (Ho Tung Mau) รวมถึง เหงวียน ติ มินห์ คาย (หนังสือบางเล่มกล่าวว่าสายลับอังกฤษจับตัวเธอได้ในวันที่ 29 เมษายน ค.ศ. 1931) แต่เนื่องจากเธอพูดภาษาจีนได้อย่างคล่องแคล่ว ทำให้สายลับอังกฤษเข้าใจผิดว่าเธอทำงานให้กับพรรคคอมมิวนิสต์จีน จึงได้ส่งตัวเธอให้กับรัฐบาลกว๋าง ตุง (Chinh phu Quang Dong) ฝ่ายจีนคณะชาติภายใต้การนำของเจียงไคเช็ค เป็นผู้สอบสวนและเธอถูกคุมขังเป็นเวลา 3 ปีที่จีน จนกระทั่งปี ค.ศ. 1934 เธอได้รับการปล่อยตัวด้วยความช่วยเหลือจากสมาคมบรรเทาทุกข์แดง (Hoi Cuu Te Do) เหงวียน ติ มินห์ คาย ตัดสินใจกลับมาที่ ฮ่องกงอีกครั้ง เพื่อพบปะกับสหายพรรคคนอื่นๆ แต่หลังจากนั้นไม่นาน เธอ ก็ถูกพรรคส่งตัวไปศึกษาต่อด้านแนวคิดทฤษฎีมาร์กซ์-เลนินที่มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงใต้ ณ สหภาพโซเวียต⁸

⁸ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงใต้ หรือ ชื่อเต็มว่า มหาวิทยาลัยคอมมิวนิสต์ของประชาชนผู้ใช้แรงงานภาคตะวันออกเฉียงใต้ ได้รับการจัดตั้งที่กรุงมอสโก สหภาพโซเวียต ในปี ค.ศ.1921 ตามมติของคอมมิวนิสต์สากล เพื่อจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิวัติ แก่บรรดาประเทศอาณานิคม และกึ่งอาณานิคม ที่นักเรียนจะได้รับการศึกษา พื้นฐานแนวคิดทฤษฎีมาร์กซ์-เลนิน, วิธีการจัดตั้งและชี้นำมวลชนต่อสู้เพื่อการปฏิวัติ และเรียนวิชาสำคัญๆ เช่น วัตถุนิยมวิทยาศาสตร์, วัตถุนิยมประวัติศาสตร์, เศรษฐศาสตร์, การเมืองประวัติศาสตร์เคลื่อนไหวกรรมกรระหว่างประเทศและทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิวัติเพื่อปลดปล่อยประชาชน เป็นต้น

เหงวียน ถิ มินห์ คาย : กับการเข้าร่วมประชุมใหญ่คอมมิวนิสต์สากล ณ กรุงมอสโก สหภาพโซเวียต

ในช่วงเวลาที่กำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรกฎาคม ค.ศ. 1935 เหงวียน ถิ มินห์ คาย ได้รับแต่งตั้งเป็นตัวแทนผู้หญิงของพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนคนแรก ให้เข้าร่วมประชุมใหญ่คอมมิวนิสต์สากลครั้งที่ 7 ที่กรุงมอสโกซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 25 กรกฎาคม - 25 สิงหาคม ค.ศ. 1935 โดยโฮจิมินห์ได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมครั้งนั้นด้วย ส่วนเล ห่ม ฟอง และหว่ง วัน นอน (Hoang Van Non) เข้าร่วมประชุมในฐานะตัวแทนพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน การประชุมครั้งนี้ ถือว่าเป็นการประชุมครั้งสำคัญที่สุดขององค์กรคอมมิวนิสต์สากล (Comintern) สมาชิกมาจากหลายประเทศ เช่น จีน โซเวียต ฝรั่งเศส เป็นต้น และที่นี้ทำให้เหงวียน ถิ มินห์ คาย ได้พบกับ เล ห่ม ฟอง (Le Hong Phong) อีกครั้ง (เหงวียน ถิ มินห์ คายเคยพบกับเลห่มฟองครั้งแรกที่ฮ่องกง)

เหงวียน ถิ มินห์ คาย ใช้ชื่อเข้าร่วมประชุมครั้งนี้ว่า ฟาน ลาน (Phan Lan) และในฐานะตัวแทนของผู้หญิงแห่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เธอได้แสดงบทบาทในเวทีนี้อย่างมาก โดยได้มีโอกาสนำสุนทรพจน์ เชื่อมโยงให้เห็นความสำคัญและความสัมพันธ์ของการปฏิวัติเวียดนามกับการปฏิวัติทั่วโลก เหงวียน ถิ มินห์ คาย ยังได้แสดงบทบาทในการพูดโน้มน้าวใจให้บรรดาผู้เข้าร่วมประชุมตระหนักถึงความทุกข์ยากที่แรงงานหญิงได้รับในอาณานิคมอินโดจีน นอกจากนี้เธอพยายามใช้วาทศิลป์โน้มน้าวใจให้ทั่วโลกเชื่อมั่นถึงศักยภาพในการต่อสู้ของผู้หญิงเหล่านั้นด้วย สุนทรพจน์ของเหงวียน ถิ มินห์ คาย ได้ยากับผู้เข้าร่วมประชุมถึงบทบาทโดยภาพรวมของผู้หญิงในอินโดจีน และเน้นย้ำเฉพาะบทบาทของผู้หญิงเวียดนามพร้อมทั้งยกตัวอย่างการต่อสู้ของผู้หญิงเวียดนามในช่วงที่ผ่านมาว่า “ผู้หญิงเวียดนามจำนวนมากได้เข้าร่วมขบวนการโซเวียตแห่งดินหอยอย่างแข็งขัน ในระหว่างปี ค.ศ. 1930-1931 ...โดยเฉพาะในพรรคของเรามีสหภาพหญิงอีกจำนวนมาก พวกเธอได้เข้าร่วมชุมนุมประทั่วมกับกลุ่มกรรมกรและรวมพลังต่อสู้เพื่อประชาชนขณะนี้ทั้งกรรมกรและชาวนาหญิง ที่ยากจนกำลังเตรียมการต่อสู้...และผู้หญิง

คือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการต่อสู้เพื่อสันติภาพ...(Nguyet Tu, 2005: 76, 78, 81) เหงวียน ติ มินห์ คาย ได้กล่าวต่อที่ประชุมพร้อมกับยืนยันหนักแน่นกับบรรดาเพื่อนสมาชิกคอมมิวนิสต์ทั่วโลกที่เข้าร่วมประชุมไปว่า “พวกเราจะพยายามสุดความสามารถเพื่อทำให้ผู้ใช้แรงงานหญิงในอินโดจีน ตระหนักว่าแท้ที่จริงแล้วพวกเธอ คือ นายทหารที่ปกป้องสันติภาพ” (Hoang Trang, 2006 : 2) สุนทรพจน์ดังกล่าวของเธอ ได้สร้างความประทับใจให้ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนมากเห็นได้จากเสียงปรบมือดังกึกก้องในวันนั้น ดังนั้น จึงไม่ผิดนักที่จะพูดว่าเหงวียน ติ มินห์ คาย เป็นตัวแทนของผู้หญิงในอินโดจีนและเป็นตัวแทนผู้หญิงแห่งพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามในทศวรรษ 1930 ที่ได้มีโอกาสแสดงบทบาทสำคัญบนเวทีการเมืองระหว่างประเทศเป็นครั้งแรก

อย่างไรก็ตาม การประชุมครั้งนี้ มีความสำคัญต่อยุทธศาสตร์การต่อสู้ของบรรดาพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลกเนื่องจากมติของที่ประชุมใหญ่คอมมิวนิสต์สากลครั้งที่ 7 โดยองค์กรคอมมิวนิสต์เห็นว่าลัทธิเผด็จการในเยอรมันและอิตาลีในยุโรปเป็นภัยร้ายแรงกว่าลัทธิจักรวรรดินิยมและเรียกร้องให้พรรคคอมมิวนิสต์ตามที่ต่างๆ เปลี่ยนแนวทางการต่อสู้ใหม่ให้เน้นกำลังสร้างแนวร่วมอย่างกว้างขวางกับกลุ่มพลังต่างๆ ทั้งชนชั้นนายทุน พวกปฏิกริยา พวกชาตินิยมหรือพวกนิยมการปฏิรูปที่พร้อมจะร่วมมือกับพรรคคอมมิวนิสต์เพื่อต่อต้านลัทธิเผด็จการทหารนิยมก่อนเป็นลำดับแรก การเปลี่ยนยุทธศาสตร์ของโคมินเทิร์น จะมีผลต่อการเปลี่ยนยุทธศาสตร์การต่อสู้ของพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนในครั้งหลังของทศวรรษ 1930 ด้วย (BNCLSDUT : Nhung Su Kien Lich Su Dang, 1920-1945 (NSKLS), Tap 1, 1976 : 342-343 อ้างใน สุด จอนเจดสิน, 2544 : 146-147) ภายหลังจากการจัดประชุมคอมมิวนิสต์สากลครั้งนี้ เล ห่ม ฟอง ได้รับแต่งตั้งให้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการคอมมิวนิสต์สากลและเป็นสมาชิกหมุนเวียน (Le Quoc Su, 2005 : 212) เมื่อสิ้นสุดการประชุมไม่นาน เล ห่ม ฟอง ตัดสินใจแต่งงานกับเหงวียน ติ มินห์ คาย หลังใช้ชีวิตร่วมกันที่มอสโคว์เพียงไม่กี่เดือน เล ห่ม ฟอง ถูกพรรคเรียกตัวกลับมาทำหน้าที่ผู้นำเคลื่อนไหวทางการเมืองในไซ่ง่อน (Le Quoc Su, 2005 : 223) ขณะที่เหงวียน ติ มินห์ คาย ยังคงศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียง ญ สหภาพโซเวียต ต่อไป

ราวปี ค.ศ. 1936/7 เหววียน มินห์ คาย ถูกส่งตัวกลับเวียดนามเพื่อเคลื่อนไหวก้าวและเผยแพร่มติของที่ประชุมคอมมิวนิสต์ระหว่างประเทศ การกลับมาครั้งนี้เธอได้รับแต่งตั้งให้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเขตภาคใต้รักษาการในตำแหน่งคณะกรรมการเขตเมืองไซ่ง่อน-เจอะเล็น (Thanh uy Sai Gon-Cho Lon) (Bao tang phu nu Nam bo, 1993 : 77) และเป็นหนึ่งในผู้นำขบวนการปฏิวัติขั้นรุนแรงระหว่างปี ค.ศ. 1936-1939 ที่ไซ่ง่อน ช่วงเวลาที่เคลื่อนไหวในภาคใต้ เธอใช้นามแฝงว่า นัม บัค (Nam Bac) ถึงแม้เธอจะทำงานเคลื่อนไหวในพื้นที่เดียวกับ เล ห่ม ฟอง ผู้เป็นสามี แต่ทั้งสองคนก็ได้พำนักร่วมกันเนื่องจากต้องปิดเป็นความลับ อย่างไรก็ตามการทำงานของเธอได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากสหาย หวอ วัน เติน (Vo Van Tan) ส่วนหน้าที่ที่สำคัญของเหววียน ถิ มินห์ คาย ครั้งนี้คือ การเข้าไปแทรกซึมเคลื่อนไหวในหมู่กรรมกรชาย-หญิง ตามโรงงานต่างๆ ในเขตซาติงห์ - เจอะเล็น และในเขตบาเดียม (Ba Diem) - ฮ็อคโมน (Hoc Mon) การเคลื่อนไหวครั้งนี้ทำให้เธอมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกพรรคคนอื่นๆ และมวลชนในหมู่ชาวนา (Le Quoc Su, 2005 : 224) เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันในการทำงาน เหววียน ถิ มินห์ คาย ได้จัดให้มีการประชุมเจ้าหน้าที่สตรีปลดปล่อย (Hoi nghi phu nu giai phong) ในเขตบาเดียม โดยเธอเลือกบ้านของ จิ ตือ สา (Tu Gia) เป็นสถานที่พบปะสตรีปลดปล่อย และท้ายที่สุดบ้านของจิ ตือ สา ก็ได้กลายเป็นชั้นเรียนฝึกอบรมทางการเมืองโดยปริยาย (Nguyet Tu, 2005 : 112) ชั้นเรียนดังกล่าวเป็นเวทีสำหรับการนำประเด็นที่กำลังน่าสนใจมาอภิปรายถกเถียง ส่วนประเด็นที่คนส่วนใหญ่นำมาถกเถียงกันมากที่สุด คือ เรื่องงานโหดหนักในหมู่ผู้หญิงและทิศทางการเดินไปวันข้างหน้า เหววียน ถิ มินห์ คายได้แจ้งนโยบายของพรรคในกิจกรรมการต่อสู้อย่างเปิดเผยผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ เนื่องจากพรรคมีสื่อหนังสือพิมพ์มวลชน (Dan chung) ที่ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงของพรรค โดยมีเป้าหมายเชิญชวนให้บรรดาพวกผู้หญิงร่วมเขียนแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อดังกล่าว นอกจากนี้เธอได้แนะนำให้สหายทุกคนให้ความสำคัญกับการอ่านหนังสือพิมพ์แรงงาน (Lao dong) หรือ หนังสือพิมพ์มวลชน (Dan chung) อย่างใดอย่างหนึ่ง หากพบหัวข้ออะไรที่น่าสนใจและจะเป็น

ประโยชน์ต่อพี่น้องผู้หญิงเวียดนามแล้ว ก็จะได้นำหัวข้อเหล่านั้นมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อไป (Nguyet Tu, 2005 : 116, 121)

ตั้งแต่พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามปรากฏตัวเป็นครั้งแรกจนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1945 พบว่าขบวนการต่อสู้ของกรรมกรหญิงในเขตภาคใต้โดยเฉพาะที่ไซ่ง่อน-ชาดิงห์ มีถึง 3 ช่วงเวลาคือ ช่วงแรกระหว่างปี ค.ศ. 1930-1935 ช่วงที่สองระหว่างปี ค.ศ. 1936-1939 และช่วงที่สามระหว่างปี ค.ศ. 1939-1945 (Tran Xuan Thao, 2000 : 11) ซึ่งทั้งหมดพรรคได้มีส่วนสนับสนุนการต่อสู้ของกรรมกรหญิงเรื่อยมา โดยเฉพาะช่วงเวลาที่เหงวียน ติ มินห์ คายเป็นผู้นำเคลื่อนไหวช่วงปี ค.ศ. 1939 ขณะนั้นเธอรับผิดชอบงานหนังสือพิมพ์ของพรรค ด้วยลักษณะงานส่วนหนึ่งทำให้เธอต้องออกไปทำกิจกรรมตามที่ต่างๆ ชักชวน โน้มน้าวใจกลุ่มชานาและกรรมกรให้มาเป็นแนวร่วมของพรรค นอกจากนี้เธอยังรับผิดชอบโดยตรงในการเป็นผู้นำต่อสู้ที่ บา ซอน (Ba Son) และ หัว ซา (Hoa Xa) แน่่อนที่ว่าในฐานะผู้นำระดับสูงของพรรคสาขาไซ่ง่อน-เจอะเลิ่น ย่อมทำให้เธอได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มกรรมกรหญิง และกลุ่มหญิงผู้ประกอบการค้ารายย่อยในชุมชนละแวกนั้นเป็นอย่างดี ขณะเดียวกันเหงวียน ติ มินห์ คาย ย่อมจะมีโอกาสจูงใจให้บรรดาพวกผู้หญิงเหล่านั้นตระหนักถึงความสามารถในการต่อสู้ทางการเมืองของเพศหญิงด้วยกัน (Tran Xuan Thao, 2000 : 18) อย่างไรก็ตามผู้เขียนเห็นว่าช่วงเวลาที่เหงวียน ติ มินห์ คายทำงานเพื่อพรรคนั้น อาจมิใช่ช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับเธอ ในทางตรงกันข้ามอาจเป็นช่วงเวลาที่เธอเหน็ดเหนื่อยใจมากที่สุด เนื่องจากสภาพการณ์ ณ ขณะนั้น เล ห่ม ฟอง สามีของเธอได้ถูกเจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสจับตัวไป ขณะเดียวกันเธอก็กำลังตั้งครรภ์และใกล้คลอด ต่อมาในปี ค.ศ. 1939 เหงวียน ติ มินห์ คาย ได้ให้กำเนิดบุตรสาวคนแรก เธอตั้งชื่อลูกว่า เล ติ ห่ม มินห์ (Le Thi Hong Minh) ซึ่งหมายถึงชื่อของเล ห่ม ฟงและเหงวียน ติ มินห์ คาย มารวมกัน สถานการณ์ชีวิตของเหงวียน ติ มินห์ คาย อาจเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นบางแง่มุมชีวิตที่นาเห็นใจของผู้หญิงเวียดนามเมื่อระบอบอาณานิคมทำให้พวกเธอเหล่านั้นไม่มีโอกาสทำหน้าที่ของภรรยาและแม่ที่สมบูรณ์

เหงวียน ธิ มินห์ คาย : กับเหตุการณ์กบฏภาคใต้ (Nam Ky Khoi Nghia) เดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ค.ศ. 1940 และวาระสุดท้ายของเข

ในฤดูใบไม้ร่วง ปี ค.ศ. 1939 สงครามโลกครั้งที่ 2 เริ่มปะทุขึ้น สงครามนี้ได้ส่งผลกระทบไปทั่วโลกรวมทั้งเวียดนามด้วย เมื่ออังกฤษและฝรั่งเศสประกาศสงครามกับเยอรมัน นอกจากนี้แล้วฝรั่งเศสหันกลับมาใช้นโยบายปราบปรามพวกคอมมิวนิสต์เวียดนามขั้นรุนแรง รวมทั้งบีบบังคับประชาชนเวียดนามให้เข้าร่วมสงครามกับฝรั่งเศส สภาพการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้ความต้องการปฏิวัติในเวียดนาม ก่อปรกับความต้องการขับไล่พวกอาณานิคมและพวกเวียดนามขายชาติ สูงอกมายิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามช่วงเวลานั้น เล ห่ม ฟองสามีของเหงวียน ธิ มินห์ คาย ยังคงถูกคุมขังอยู่ใน ค้ำม เล็น ไช่ งอน (Kham Lon Sai Gon)

สถานการณ์ข้างต้นส่งผลให้ คณะกรรมการกลางพรรค ภายใต้การนำของสหาย เหงวียน วัน กือ (Nguyen Van Cu) ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการพรรค ได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการกลางครั้งที่ 6 ขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1939 ที่ บา เดียม - ฮัด โมน (ซา ดิงห์) ผู้เข้าร่วมประชุมในวันดังกล่าว เช่น เหงวียน วัน กิว, หวอ วัน เติน, เล สวน, ฟาน ดัง ลีวและเหงวียน ธิ มินห์ คาย ที่ประชุมมีมติให้จัดตั้งแนวร่วมประชาชนต่อต้านอาณานิคมที่เป็นหนึ่งเดียวของอินโดจีน พร้อมกับขูสโลแกน “ปฏิวัติที่นา” และชี้แนะให้บรรดาหน่วยงานต่างๆ และเจ้าหน้าที่ของพรรคเคลื่อนไหวทั้งที่ถูกต้องตามกฎหมายและกึ่งถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้ทันเวลากับสถานการณ์ภายในประเทศที่กำลังเปลี่ยนแปลง ย้ายความสำคัญลงไปเคลื่อนไหวตามชนบท เพื่อพัฒนากองกำลังให้เข้มแข็งทั้งในชนบทและในเมือง ส่วนเหงวียน ธิ มินห์ คาย มีหน้าที่นำมติของที่ประชุมไปเผยแพร่ พร้อมกับเตรียมเคลื่อนไหวในทางลับต่อไป (Le Quoc Su, 2005 : 228)

ก่อนที่จะมีเหตุการณ์กบฏในภาคใต้ (Nam Ky Khoi Nghia) ในปลายปี ค.ศ. 1940 และถือเป็นเหตุการณ์ครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์เวียดนามอีกเหตุการณ์หนึ่งนั้น สถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นอย่างน้อยในสองสถานการณ์ส่งผลให้พรรคพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนสาขาภาคใต้ตัดสินใจก่อกบฏครั้งใหญ่ขึ้นในภาคใต้ สถานการณ์แรก คือ ในเดือน มิถุนายน ค.ศ. 1940 รัฐบาลของนายพลเปแตง

ยอมลงนามประนีประนอมกับเยอรมันในวันที่ 22 มิถุนายน ค.ศ. 1940 ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์เชื่อมั่นว่าฝรั่งเศสอ่อนแอเกินกว่าจะให้ความช่วยเหลือรัฐบาลอาณานิคมได้ กอปรกับสถานการณ์ในเวียดนาม เมื่อกองทัพญี่ปุ่นภายใต้การนำของนิชิฮารุ เดินทางเข้ามายังฮานอย เพื่อเจรจาขอใช้เวียดนามในการเชื่อมโยงการติดต่อกับจีนเพื่อผลทางยุทธศาสตร์ รัฐบาลสหพันธ์อินโดจีนไม่มีอำนาจต่อรองกับกองทัพญี่ปุ่น และยอมลงนามในความตกลงทางทหารกับญี่ปุ่นในเดือนกันยายน ค.ศ. 1940 สิ่งเหล่านี้สะท้อนความอ่อนแอของฝ่ายรัฐบาลอาณานิคม ดังนั้นนับตั้งแต่เดือน มิถุนายน ค.ศ. 1940 เป็นต้นมา คณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนได้สั่งการให้สมาชิกพรรคเตรียมพร้อมเพื่อการก่อการกบฏ (สุด จอนเจตสิน, 2544 : 154-155) ส่วนสถานการณ์ต่อมา คือ ความขัดแย้งระหว่างฝรั่งเศสกับไทยสถานการณ์ซึ่งไทยเองก็ถือโอกาสที่ฝรั่งเศสอ่อนแอลงเมื่อกองทัพญี่ปุ่นยึดครองอินโดจีนศักดิ์ศรี เกียรติภูมิของฝรั่งเศสตกต่ำลงเปิดโอกาสให้ไทยเรียกร้องดินแดนฝั่งขวาแม่น้ำโขงคืน (สุวิทย์ วีระศาสตร์, 2552 : 96) จากความสัมพันธ์ไทยกับฝรั่งเศสที่กำลังตึงเครียดมาก ฝ่ายไทยได้ส่งทหารเสริมตามแนวพรมแดนเช่น ที่อรัญประเทศ ส่วนฝ่ายฝรั่งเศสสั่งให้เสริมกำลังทหารอาณานิคมตามแนวพรมแดนไทย-กัมพูชา นับตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1940 เป็นต้นมาเมื่อประเมินสถานการณ์แล้ว พรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนสาขาภาคใต้ คิดว่านี่คือโอกาสที่ดีที่สุดที่จะก่อการกบฏ เนื่องจากรัฐบาลอาณานิคมคงจะติดพันกับการป้องกันตามแนวพรมแดน ขณะที่เมืองแม่ก็ติดพันสงครามในยุโรป และจากการประเมินสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกเวียดนามเอง ซึ่งน่าจะส่งผลดีต่อพรรค ดังนั้นในวันที่ 21 พฤศจิกายน ค.ศ. 1940 คณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนสาขาภาคใต้ จึงออกคำสั่งครั้งสุดท้ายส่งไปยังคณะกรรมการพรรคในจังหวัดต่างๆ ให้ลงมือก่อการทุกที่พร้อมกันทั่วภาคใต้ ในคืนวันที่ 22 พฤศจิกายน ค.ศ. 1940 พร้อมกับคำสั่งก่อการกบฏ พรรคได้แนบแถลงการณ์เพื่อเตรียมการประกาศเอกราชและจัดตั้งรัฐบาลใหม่ของชาวเวียดนามด้วย (สุด จอนเจตสิน, 2544 : 155-156)

อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะมีคำสั่งครั้งสุดท้ายให้ก่อการกบฏทั่วทั้งภาคใต้ ในวันที่ 21 พฤศจิกายน ค.ศ. 1940 ราว เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1940 คณะกรรมการ

สาขาภาคใต้ ได้รวมตัวกันประชุมที่ฮ็อค โมิน เพื่อหาข้อยุติ และวางแผนก่อกบฏ ฟาน ดัง ลีว ได้รับแต่งตั้งให้เดินทางไปเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการกลางครั้งที่ 7 ที่ปักคินห์ ทางฝ่ายฝรั่งเศสซึ่งคอยติดตามความเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนมาโดยตลอด ได้ล่วงรู้แผนการดังกล่าว ดังนั้น ในวันที่ 30 กรกฎาคม ค.ศ. 1940 ตำรวจเพื่อการรักษาความมั่นคงของรัฐบาลได้เข้าตรวจค้นบ้านพักของ เหงวียน ติ มินห์ คาย ผลการตรวจค้น ตำรวจสามารถยึดเอกสารได้จำนวนหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นการเตรียมพร้อมเพื่อก่อกบฏ (สุต จอนเจตสิน, 2544 : 154) ข้อมูลบางแหล่งกล่าวว่า เหงวียน ติ มินห์ คาย ถูกจับตัวได้ที่ บินห์ ดง (Binh Dong) ฝรั่งเศสกล่าวหาว่าเธอเป็นหนึ่งในผู้นำก่อการกบฏในภาคใต้ แต่การจับกุมครั้งนี้ไม่สามารถยุติการเคลื่อนไหวอย่างลับๆ ของสมาชิกคนอื่นๆ เพื่อก่อกบฏได้ ขณะเดียวกันคณะกรรมการกลางพรรค ซึ่งขณะนั้นตั้งอยู่ในภาคเหนือได้เปิดประชุมครั้งที่ 7 ที่ปักคินห์ ในระหว่างวันที่ 6-9 พฤศจิกายน ค.ศ. 1940 เพื่อประเมินความเข้มแข็งของฝรั่งเศสทั้งในยุโรปและอาณานิคม นอกจากนี้ยังได้รับฟังรายงานการเตรียมพร้อมเพื่อก่อกบฏในภาคใต้จากฟาน ดัง ลีว ภายหลังจากรับฟังรายงาน ที่ประชุมเห็นพ้องกันว่าสถานการณ์ภาคใต้ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการก่อกบฏ และมีคำสั่งให้เลื่อนการก่อการออกไปไม่มีกำหนด และให้ฟาน ดัง ลีว นำมตินี้ไปแจ้งให้คณะกรรมการบริหารพรรคสาขาภาคใต้รับทราบ หลังเสร็จสิ้นการประชุม ฟาน ดัง ลีวเดินทางกลับไซ่ง่อน แต่ท้ายที่สุดก็ถูกตำรวจจับกุมตัวโดยไม่ทันได้แจ้งมติระงับการก่อกบฏให้คณะกรรมการพรรคคนอื่นๆ ทราบ เมื่อคณะกรรมการพรรคสาขาภาคใต้ไม่ทราบว่คณะกรรมการกลางพรรคสั่งระงับการก่อกบฏแล้ว ดังนั้น หลายท้องที่ในภาคใต้ การก่อกบฏจึงปะทุขึ้นในคืนวันที่ 22 พฤศจิกายน ค.ศ. 1940 ตามแผนเดิม ท้ายที่สุดแล้วฝ่ายรัฐบาลสามารถปราบปรามการกบฏครั้งนี้ได้ (สุต จอนเจตสิน, 2544 : 153-155)

จากเหตุการณ์ข้างต้นนับว่ากบฏภาคใต้ (Nam Ky Khoi Nghia) เป็นความล้มเหลวอย่างใหญ่หลวงของพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนสาขาภาคใต้ ผลของการกบฏทำให้สมาชิกระดับสูงคนสำคัญๆ ของพรรค เช่น ฟาน ดัง ลีว, ต้า เอียน (Ta Yen), เหงวียน ติ มินห์คาย และเหงวียน วัน กือ ถูกจับกุมและถูกประหารชีวิต สมาชิกพรรคเสียชีวิตในการสู้รบกว่าร้อยละ 7,000

พันคน ในจำนวนนั้นถึงวันที่ 31 มกราคม ค.ศ. 1941 ถูกส่งตัวดำเนินคดี 2,792 คน ในขณะที่ฝ่ายรัฐบาลมีเจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสเสียชีวิต 3 คน เจ้าหน้าที่เวียดนามเสียชีวิต 20 คน ความล้มเหลวในการก่อการเกิดจากความไม่พร้อมในการเตรียมการทั้งด้านกำลังคนและอาวุธ รวมถึงการประเมินขีดความสามารถของกองทัพรัฐบาลอาณานิคมที่ผิดพลาด การปราบปรามอย่างรุนแรงของรัฐบาล ส่งผลให้เครือข่ายและฐานอำนาจของพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนในภาคใต้ ซึ่งพรรคสร้างมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1936 ถูกทำลายและต้องใช้เวลามากกว่าพรรคจะฟื้นตัวได้ ที่สำคัญส่งผลให้พรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนย้ายกลับไปเคลื่อนไหวในภาคเหนือ หลังจากภาคใต้เป็นแกนนำการเคลื่อนไหวมาตลอดระยะ ค.ศ. 1936-1940 (สุด จอนเจตสิน, 2544 : 158-159)

ก่อนการประหารชีวิตเทวียน ถิ มินห์ คาย กับสมาชิกพรรคคนอื่นๆ ฝรั่งเศสได้สร้างสถานการณ์ให้เทวียน ถิ มินห์ คาย และ เล ห่ม ฟอง พบกัน โดยพยายามกดดันบุคคลทั้งสองและบังคับให้เธอรับสารภาพว่า เล ห่ม ฟองเป็นสามี และได้ร่วมกระทำการก่อกบฏในภาคใต้ด้วย แต่เธอยืนยันว่าไม่ยอมรับทุกข้อกล่าวหา ขณะเดียวกันเธอก็ปฏิเสธและไม่ยอมรับว่ารู้จัก คู่้นเคยกับ เล ห่ม ฟอง เพราะถ้าหาก เธอรับสารภาพ เธอรู้ดีว่าฝ่ายฝรั่งเศสจะใช้ข้ออ้างดังกล่าว สั่งประหาร เล ห่ม ฟอง ถึงแม้ว่า เลห่ม ฟอง จะเป็นสามีอันเป็นที่รักของเธอ แต่ด้วยสถานะของเล ห่ม ฟอง เขาเป็นหนึ่งในผู้นำคนสำคัญของพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน และยังมีฐานะสำคัญในการเป็นตัวแทนของคอมมิวนิสต์สากลอีกด้วย หากมองถึงความสำคัญ เทวียน ถิ มินห์ คาย ย่อมประเมินคุณค่าชีวิตของเล ห่ม ฟอง ซึ่งมีมากกว่า ดังนั้นเธอจึงเลือกที่จะปฏิเสธและไม่ยอมรับแม้ว่าเจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสจะใช้วิธีการดัดนอย่างไรก็ตาม แต่ท้ายที่สุด ฝ่ายฝรั่งเศสก็เลือกที่จะไม่ปล่อยตัวเขาทั้งสอง แต่กลับพิพากษาคัดสินประหารชีวิตเทวียน ถิ มินห์ คาย ส่วนเล ห่ม ฟอง นั้น ถูกตัดสินคุมขัง 5 ปี และถูกเนรเทศไปเกาะโกน ด่าว (Con Dao)⁹

⁹ เกาะโกนด่าว ปัจจุบันเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวชายทะเลของเวียดนาม ตั้งอยู่ห่างจากนครโฮจิมินห์เป็นระยะทางราว 230 กิโลเมตร ในอดีตผู้ปกครองอาณานิคมฝรั่งเศสใช้เกาะโกนด่าวเป็นสถานที่คุมขังนักโทษการเมืองหรือผู้ที่ต่อต้านอาณานิคมฝรั่งเศส ซึ่งผู้ที่เคยถูกคุมขังที่เกาะแห่งนี้ อาทิบิดาของโฮจิมินห์ ฟาน จู ตรินห์ และกลุ่มผู้นำต่อต้านฝรั่งเศสในขบวนการโหวเวียดเหงดินห์ กล่าวกันว่า มีกว่า 10,000 ชีวิต

ตลอดระยะเวลาของการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเหงวียน ถิ มินห์ คาย นับตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1920 จนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1940 เหงวียน ถิ มินห์ คาย ในฐานะสมาชิกระดับสูงคนหนึ่งของพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนได้สร้างคุณูปการมากมายต่อเวียดนาม แต่ต้องมาจบชีวิตลงอย่างน่าเศร้าใจ หลังจากเหงวียน ถิ มินห์ คาย ถูกจับตัวได้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1940 และถูกคุมขังอยู่ที่ ไช่ ก๊วน จนกระทั่งถึง ในวันที่ 25 พฤษภาคม ค.ศ. 1941 เหงวียน ถิ มินห์ คาย และ สหายคนอื่นๆ ที่ถูกจับพร้อมกัน อาทิ เหงวียน วัน ก๊ว, ห่า ฮุย เต็บ, ฟาน ดัง ลีว และ หวอ วัน เต็น ถูกพิพากษาให้ยิงเป้า ที่ ฮ็อก โมน ก่อนที่จะจบชีวิตลง เธอพร้อมกับสหายคนอื่นๆ ร่วมกันร้องตะโกนออกไปว่า “พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม จงเจริญ ตลอดไป” ทั้งหมดอาจกล่าวได้ว่าเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงของพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน หลังจากเหตุการณ์กบฏภาคใต้ในเวียดนาม

สรุป จากกรณีศึกษา เหงวียน ถิ มินห์ คาย ทำให้เราเห็นอีกหนึ่งตัวอย่างของบทบาทผู้หญิงเวียดนาม ตามคำกล่าวของวีรบุรุษโฮจิมินห์ที่กล่าวถึงบทบาทของผู้หญิงเวียดนามในอดีตว่า anh hung (กล้าหาญ), bat khuat (เด็ดเดี่ยว มั่นคง), trung hau (ซื่อสัตย์ จงรักภักดี) และ dam dang (รับผิดชอบ) (Tran Dang Dan, 1999 : 246 อ้างใน มนริรา ราโท, 2548 : 9) นอกจากนี้เหงวียน ถิ มินห์ คาย ยังเป็นตัวแทนของผู้หญิงในช่วงทศวรรษ 1920 - 1940 ที่เป็นแบบอย่างตามที่พรรคคอมมิวนิสต์คาดหวังให้ชาวเวียดนามเป็น กล่าวคือ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติมากกว่าเรื่องส่วนตัว ซึ่งเห็นได้จากการอุทิศชีวิตของเธอทำงานกู้ชาติเพื่อพรรค ขณะเดียวกันการเสียสละของเธอ อาจหมายถึงการไม่มีโอกาสทำหน้าที่แม่และหน้าที่ภรรยาในแบบอุดมคติของผู้หญิงหลายคน ที่ปรารถนา แต่กระนั้นก็ตาม การเสียสละร่างกายและใจของเธอก็ได้รับการยกย่อง และจะเป็นบทเรียนให้ผู้คนในชาติในวันนี้ได้ตระหนักถึงเช่นกัน ดังทัศนคติของอดีตเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ เล สวน (Le Duan) ที่กล่าวยกย่อง เหงวียน ถิ มินห์ คาย ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการต่อสู้ของชนชาติเวียดนามในเวลานั้นว่า “...ผมได้พบปะและร่วมงานกับสหายหญิงเวียดนามหลายคน แต่ยังไม่เคยพบเจอใคร ที่มีจิตสำนึกของการแบกรับภาระบทบาทผู้นำปฏิวัติไว้บนบ่า เช่นเดียวกับสหายเหงวียน ถิ มินห์ คาย เลย...” (Nguyet Tu, 2005 : 9)

ประวัติชีวิตของเหงวียน ถิ มินห์ คาย นอกจากจะสะท้อนให้เห็นยุทธศาสตร์การดำเนินงานของพรรคภายใต้การเคลื่อนไหวทางการเมืองของผู้หญิงเวียดนามในช่วงทศวรรษ 1920-1940 แล้ว ยังสะท้อนภาพของประวัติศาสตร์การต่อสู้ของชนชาติเวียดนามเป็นอย่างดี นอกจากนี้แล้วยังชี้ให้เห็นว่า บนเส้นทางการต่อสู้เพื่อเอกราชและการได้มาซึ่งอำนาจให้กลับคืนสู่มือของประชาชนเวียดนามนั้น ผู้หญิงเวียดนามได้มีส่วนร่วมในการสร้างเวียดนามให้เป็นสังคมนิยมที่แข็งแกร่งในวันนี้ และนับจากที่เวียดนามรวมชาติเป็นผลสำเร็จ บทบาทของผู้หญิงก็มักจะได้รับการกล่าวยกย่องอยู่เสมอ เช่น ในการประชุมแห่งชาติครั้งที่ 5 (1982) พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามได้กล่าวถึงบทบาทผู้หญิงเวียดนามในอดีตว่า “สตรีของชาติเรา คือ ผู้ที่สมควรแก่การยกย่องในตำแหน่งการทหาร นักปฏิวัติสตรีผู้กล้าหาญ คือ พลังแรงงานของสังคมที่ยิ่งใหญ่ คือ กลุ่มคนที่จะเลี้ยงดูและให้การอบรมแก่ครอบครัวในอนาคต (พรเพ็ญ อันตระกูล, 2550 : 529) นอกจากนี้แล้วการตอบย้ำถึงคุณูปการของผู้หญิงเวียดนามเพื่อให้เยาวชนรุ่นหลังได้รำลึกถึง นอกจากจะถูกบันทึกลงในแบบเรียนของเวียดนามแล้ว ยังถูกสร้างเป็นอนุสาวรีย์วีรสตรีที่ตั้งตระหง่านอยู่ตามเมืองสำคัญๆ ในเวียดนาม เป็นพิพิธภัณฑสถานที่มีไว้สำหรับให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษากัน และยังปรากฏให้เห็นเป็นชื่อถนนอีกหลายสาย เจกเช่นเดียวกับชื่อถนนเหงวียน ถิ มินห์ คาย

บรรณานุกรม

- ชนันท์ ปันวรรณา. (2552). บทวิจารณ์หนังสือประวัติศาสตร์เวียดนามโดยสังเขป. วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง, 5(1), 143-151.
- มนธรา ราโท. (2548). “ความเป็นแม่” ในวรรณกรรมเวียดนามยุคหลังนโยบายโด่ยเม้ย (Doi Moi). วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง, 1(3) กันยายน-ธันวาคม, 1-44.
- พรเพ็ญ อันตระกูล. (2550). อิทธิพลนโยบายสังคมต่อการพัฒนาสตรีเวียดนาม. รวมบทความม้งกรเหิรฟ้า เวียดนามอดีตและปัจจุบัน. นครปฐม : บีวีเอส เซอร์วิส แอนด์ ซัพพลาย. หน้า 505-534.

- สุด จอนเจดสิน. (2544). ประวัติศาสตร์เวียดนามตั้งแต่สมัยอาณานิคม
ฝรั่งเศสถึงปัจจุบัน. กรุงเทพฯ ฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะ
อักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ วีระศาสตร์. (2552). จักรวรรดินิยมเหนือแม่น้ำโขง. กรุงเทพฯ ฯ :
สำนักพิมพ์มติชน.
- เชิดเกียรติ อรรถกร. (2540). ขบวนการคอมมิวนิสต์เวียดนาม. กรุงเทพฯ ฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เหียงน คัก เวียน. (2545). เวียดนามประวัติศาสตร์ฉบับพิสดาร. (เพ็ชรี สุมิตร,
ผู้แปล). กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Bao tang Phu nu Viet Nam. (1993). **Phu nu mien Nam**. Ho Chi Minh : ITAXA.
- Hoang Trang. (2006, 1 September). **Vai tro cua phu nu Viet Nam trong
Cach mang**. หนังสือพิมพ์ Phu nu Viet Nam. ค้นเมื่อวันที่ 14 กันยายน
2552, จาก <http://www.thegioiphunu-pnvn.com.vn/Tin.aspx?varbaoid=264&vartid=4&vartid=1004>
- Le Quoc Su. (2005). **Chuyen ke Le Hong Phong va Nguyen Thi Minh Khai**.
Ho Chi Minh: Thanh Nien.
- Nguyet Tu. (2005). **Chi Minh Khai**. Ho Chi Minh : Nha xuất bản Tong hop.
- Tran Xuan Thao.(2000). **Phong trao dau tranh cua nu cong nhan Sai Gon -
Gia Dinh (1954-1975)**. Luan van Thach si Su hoc, Chuyen nganh
Lich su Viet Nam, Dai hoc Khoa hoc Xa hoi va Nhan van, TP.
Ho Chi Minh.